

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

30-09-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 1. oktobrī būs Valmieras novada diena

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā **1. oktobri no plkst. 10.00 līdz 16.00** norisināsies Valmieras novada diena. Aicinām iepazīt un vairāk uzzināt par otru lielāko novadu Latvijā, kur cienā praktisks un darbīgs skatījums uz dzīvi un arī kultūru! Koncertos tiksies ar koklētāju Laimu Jansoni, *a capella* grupu "Latvian Voices" un citiem māksliniekiem, būs iespēja iegādāties Valmieras novadā ražotu produkciju, baudīt Valmieras novada garšas, apskatīt izstādi un doties piedzīvojumā, kas patiks gan lieliem, gan maziem Valmieras novada dienas apmeklētājiem.

Kāpēc Valmierā mīl sportu, kāpēc sakām, ka novada uzņēmēju ražotais ir bijis pat kosmosā, kāpēc Valmieras un novada vizuālās identitātes pamatā ir izaugsmes medaļa, to visas dienas garumā atklās stāsti kubos.

Pēc atklāšanas uzrunām un saksofonu ansambļa "Valmieras meitenes" muzikālā sveiciena plkst. 11.00 aicinām mazākos Valmieras novada dienas apmeklētājus uz izrādi "Pasaka par vardulēnu Hugo". Pasaka, kuras autore ir valmieriete Elīna Krastīna, rosina mazos skatītājus domāt par to, vai ir labi sarunāties ar svešiniekiem, mānīties un slinkot. Pasaku ierunājis aktieris Ainārs Āncevskis. Lomās: Uģis Točs, Mariuss Grencis, Daina Dzvinko, Evija Dzvinko. Skaņas apstrāde – Kristaps Krievkalns. Tēripi un scenogrāfija – Jolanta Rone. Pēc izrādes norisināsies arī jaunās bērnī grāmatas par vardulēnu Hugo prezentēšana.

No plkst. 13.00 līdz 16.00 aicinām uz Valmieras novada kolektīvu – mūsdienu deju grupa "Baltā", vadītāja Linda Milā, vokālais ansamblis "Ēra", vadītāja Dita Tomsons, vokālais ansamblis "Imera", vadītājs Imants Točs, kā arī etno kokļu kopa 15 koklētāju sastāvā, vadītāja Zane Snikere, – sagatavoto koncertu. Īpašie viesi būs mūziķe, etnomuzikoloģe, koklētāja Laima Jansone, kā arī izcilā *a capella* grupa "Latvian Voices".

Vai zināji, ka Valmieras novada Kocēnos ik gadu pulcējas koklētāji no visas pasaules? Pateicamies Laimai Jansonei, ka ik vasaru varam priedzēt Pasauļes koklētāju nometnes dalibnieku brīnišķīgos koncertus! Par ipašo Valmieras skaņu kļūvis arī *a capella* skanējums, grupai "Latvian Voices" kopā ar Valmieras novada vokālaieri ansambļiem rīkojot *A Capella* festivālu.

Taču ar mūzikas klausīšanos vien nebūs gana. Iespējams, esi izpildījis Jāzeps Vitola savīlpojošu skaņdarbu "Gaismas pils" vai klausījies to izpildām kori. Taču Vidzemes Augstskola aicina iejusties diriģenta lomā. Uzliekot virtuālās un papildinātās realitātes brilles, ieraudzīsi virtuālo kori, kas skaņdarbu izpildīs atbilstoši diriģenta rokas kustībām. Valmieras novada Dikļi ir vieta, kur ievērojams mācītājs, literāts, skolotājs un izglītības darba organizators Juris Neikens 1864. gada vasarā rīkoja pirmos latviešu dziedāšanas svētkus, kas vēlāk izauga par vienu no skaistākajām tradīcijām – Dziesmu un Deju svētkiem.

Izstādē "Kultūrpunkti" būs apskatāmi Valmieras novada lieļāko un arī neparastāko norišu simboli. Tie stāstīs par Valmieras vasaras teātra festivālu – izrādes notiek vietās, kur parasti teātris nav skatāms, piemēram, mājas pagalmā, futbola laukumā, mežā u.c., par Kino Pedāli – uz neparastiem kinoteātriem skatītāji dodas ar velospipēdiem, par Kokmuižas svētkiem, kas atklāj senās muižas dzīvošanu līdz laikam, par Mazajiem Opermūzikas svētkiem – Sēlu muiža sinerģijā ar dabas krāšnumu, gaismas un sveču atspulgu muižas dīķi iespējams baudīt augstas raudzes profesionālo mākslu, par Joti garšīgiem svētkiem, kuros viss ir par un ap saldējumu, un vēl citām Valmieras novada norisēm, kuras aicinām apmeklēt.

Bibliotēkā būs pieejamas apskatei arī pēdējā desmitgadē izdotas grāmatas par Valmieras novadu, cilvēkiem un vietām.

Aicinām uzzināt, kādas garšas mit Valmieras novadā. Īpaši ir kulinārais mantojums – daudziem ēdienu un dzērieniem doti vietvārdū nosaukumi – Valmiera, Rūjiena, Rūja, Strenči, Salaca, Gauja, Burtnieki, Matiši u.c. Dažus gardumus, kas nes vietas nosaukumu, būs iespēja nogaršot, piemēram, dzērienu "Rūjas

Veldze", Valmieras salātus, Rūjienas salātus. Ar receptēm dalīties un vairāk pastāstīs virtuves "Gunas maize" saimniece Guna Ķibere.

Turklāt bibliotēkas kafejnīcas telpās būs iespēja iegādāties Valmieras novadā ražotu produkciju un uzzināt par veiksmīgiem biznesa stāstiem un produktiem. Jāpiemin, ka viens no šādiem stāstiem jau sen dzīvo Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Tautas grāmatu plaukts, kura augstums līdzvērtīgā piecu stāvu mājai, tapis Valmierā, uzņēmumā SIA "Daiļrade koks". Bibliotēkā ar gardumiem lutinās arī "Valmiermužas alus daritava", piedāvājot gan jau leciņotus gardumus, gan arī aicinot baudīt jaunas garšas.

Kad ar dažādiem gardumiem būs atjaunoti spēki, aicinām piebalgties Valmieras koprades darbnīcas "DARE" darbnīcās, iepazīstot apdrukas procesu, apdrukājot auduma maiņus, gatavojot krūžu paliktnus.

Gaidām ciemos Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kur 1. oktobrī satiksiet Valmieras novadu!

Valmieras novada diena norisināsies sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku.

PROGRAMMA

Plkst. 10.00–16.00 koncerti (ātrijā):

- ◆ Valmieras etno kokļu kopa. Viesmūziķe – koklētāja Laima Jansone. Mūsdienu deju grupu "Baltā";
- ◆ Vokālie ansamblji "Imera" un "Ēra". Viesmūziķi – *a capella* grupa "Latvian Voices".

Plkst. 10.00–16.00 iepazīsti Valmieras novadu (ātrijā)!

Plkst. 10.00–16.00 tirgošanās un degustācija (kafejnīcas telpās un pie tās):

- ◆ Tirgotava "Valmieras novada veiksmes stāsti";
- ◆ Valmieras novada ēdienu stāsti, degustācija "Valmieras novada garšas".

Plkst. 10.00–16.00 izstādes:

- ◆ Valmieras novada norišu izstāde "Kultūrpunkti" (starp 1. un 2. stāvu);
- ◆ Grāmatas Valmieras novadā (Uzziņu un informācijas centrā).

Plkst. 10.00–16.00 iespēja diriģēt virtuālo kori – virtuālās un papildinātās realitātes aktivitāte #IzlidziVitolam (pirmā stāva oranžērijā).

Plkst. 10.00–16.00 koprades darbnīcas "DARE" radošā darbnīca (pirmā stāva oranžērijā).

Zane Bulmeistare,
Valmieras novada pašvaldība

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā – Valmieras novada diena

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 1. oktobrī no plkst. 10 līdz 16 notiks Valmieras novada diena. «Aicinām iepazīt un vairāk uzzināt par otru lielāko novadu Latvijā, kur cieņā praktisks un darbīgs skatījums uz dzīvi un arī kultūru! Koncertos tiks simies ar koklētāju Laimu Jansoni, *a capella* grupu «Latvian Voices» un citiem māksliniekiem, būs iespēja iegādāties Valmieras novadā ražotu produkciju, baudīt Valmieras novada garšas, apskatīt izstādi un doties piedzīvojumā, kas patiks gan lieliem, gan maziem apmeklētājiem,» rosina novada pašvaldības pārstāve Zane Bulmeistare.

«Kāpēc Valmierā mīl sportu, kāpēc sakām, ka novada uzņēmēju ražotais ir bijis pat kosmosā, kāpēc Valmieras un novada vizuālās identitātes pamata ir izaugsmes medaļa, atklās stāsti.

Pēc atklāšanas uzzunām un sakofonu ansambla «Valmieras meitenes» muzikālā sveiciena plkst. 11 aicinām māžkos apmeklētājus uz izrādi «Pasaka par vardulēnu Hugo». Tās autore ir valmieriete Elīna Krastiņa. Pasaka rosina mazos skatītājus domāt, vai ir labi sarunāties ar svešiniekim, mānīties un slinkot. Pasaku ierunājis aktieris Ainārs Ančevskis. Lomās: Uģis Točs, Mariuss Grencis, Daina Dzvinko, Evija Dzvinko. Skanjas apstrāde – Kristaps Krievkalns. Tēripi un scenogrāfija – Jolanta Rone. Pēc izrādes – jaunās bērnu grāmatas par vardulēnu Hugo prezentācija.

No plkst. 13 līdz 16 aicinām uz Valmieras novada kolektīvu sagatavoto koncertu – piedālīties mūsdienu deju grupa «Baltā», vadītāja Linda Mīlā, vokālais ansamblis «Ēra», vadītāja Dita Tomsons, vokālais ansamblis «Imera», vadītājs Imants Točs, kā arī etno kokļu kopa 15 koklētāju sastāvā, vadītāja Zane Sniķere. Īpašie viesi būs mūziķe,

etnomuzikoloģe, koklētāja Laima Jansone, kā arī izcilā *a capella* grupa «Latvian Voices».

Vai zināji, ka Valmieras novada Kočēnos ik gadu pulcējas koklētāji no visas pasaules? Pateicamies Laimai Jansonei, ka ik vasaru varam pieredzēt Pasaules koklētāju nometnes dalībnieku brīnišķīgos koncertus! Par īpašo Valmieras skaņu kļuvis arī *a capella* skaņējums, grupai «Latvian Voices» kopā ar Valmieras novada vokālajiem ansambļiem rīkojot *A Capella* festivālu.

Taču ar mūzikas klausīšanos vien nebūs gana. Iespējams, esi izpildījis Jāzepa Vītolu savīlojošo skaņdarbu «Gaismas pils» vai klausījies to izpildām kori. Taču Vidzemes Augstskola aicina iejusties diriģenta lomā. Uzlieket virtuālās un papildinātās realitātes brillēs, ieraudzīsi virtuālo kori, kas skaņdarbu izpildīs atbilstoši diriģenta rokas kustībām. Valmieras novada Dikļi ir vieta, kur ievērojamais mācītājs, literāts, skolotājs un izglītības darba organizators Juris Neikens 1864. gada vasarā sarīkoja pirmos latviešu dziedāšanas svētkus, kas vēlāk izauga par vienu no skaistākajām tradīcijām – Dziesmu un Deju svētkiem.

Izstādē «Kultūrpunkti» būs apskatāmi Valmieras novada lielāko un arī neparatāko norišu simboli. Tie stāstīs par Valmieras vasaras teātra festivālu – izrādes notiek vietās, kur parasti izrādes nav skatāmas, piemēram, mājas pagalmā, futbola laukumā, mežā u.c., par Kino Pedāli – uz neparastiem kino-teātriem skatītāji dodas ar velosipēdiem, par Kokmuižas svētkiem, kas atklāj senās muižas dzīvošanu līdz laikam, par Mazajiem Opermūzikas svētkiem – Sēļu muižā sinergijā ar dabas krāšņumu, gaismas un sveču atspulgu muižas dīķi iespējams baudīt augstas rau-

dzes profesionālo mākslu, par ļoti garšiem svētkiem, kuros viss ir par un ap saldējumu, un vēl citām Valmieras novada norisēm.

Bibliotēkā būs pieejamas apskatei arī pēdējā desmitgadē izdotās grāmatas par Valmieras novadu, cilvēkiem un vietām.

Aicinām uzzināt, kādas garšas mīt Valmieras novadā. Īpašs ir kulinārais mantojums – daudziem ēdieniem un dzērieniem doti vietvārdū nosaukumi – Valmiera, Rūjiena, Rūja, Strenči, Salaca, Gauja, Burtnieki, Matīši u.c. Dažus gardumus, kas nes vietas nosaukumu, būs iespēja nogaršot, piemēram, dzērienu «Rūjas veldze», Valmieras salātus, Rūjienas salātus. Ar receptēm dalīties virtuves «Gunas maize» saimniece Guna Ķibere.

Bibliotēkas kafejnīcas telpās būs iespēja iegādāties Valmieras novadā ražotu produkciju un uzzināt par veiksmīgiem biznesa stāstiem un produktiem. Viens no šādiem stāstiem jau sen dzīvo Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Tautas grāmatu plaukts, kura augstums līdzvērtīgs piecu stāvu mājai, tapis Valmierā, uzņēmumā SIA «Daiļrade koks». Bibliotēkā ar gardumiem lutinās arī «Valmiermužas alus darītava», piedāvājot gan jau iecienītos gardumus, gan arī aicinot baudīt jaunas garšas.

Kad ar dažādiem gardumiem būs atjaunoti spēki, aicinām piedālīties Valmieras koprades darbnīcas «DARE» darbnīcās, iepazīstot apdrošanas procesu, apdrokājot auduma maisiņus, gatavojet krūžu paliktnus.

Gaidām ciemos Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kur 1. oktobrī dzīvos Valmieras novads!»

Valmieras novada diena norisināsies sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku.

Avots: Liesma

Datums: 23-09-2022

Kurzemnieces sētu uzcels digitālajā Latvijā

Leva Vilmane, "Saldus Zeme".

L atvijas Nacionālās bibliotekas digitālo krātuvi "Zudusi Latvija" papildinās ar Saldus novada Kursiņu bibliotekas-informācijas centra novadpētniecības krājuma jaunākajām fotogrāfijām. Tājās dokumentēti visi lielākie darbi turīgas kursiņnieces Paulines Strazdiņas viensētā "Bājkī".

Vairums 30. gadu beigās uzņemtu fotogrāfiju buvu tehniski braķejamas, taču sīzetiški visas ir brīnišķīgas, jo rāda laucinieku tradīcijas un paradumus, kuri mūsu laikos jau pavisam sveši. Ne visu redzēto izpratu, tāpēc apkaime jautāju pēc vietējas vēstures zinātājiem, kas fotogrāfijas rādītus darbus paši strādājuši vai vismaz daudz par tiem dzirdējuši no saviem vecākiem un vecvečākiem.

Man palaiņējās – tieku iepazīstināt ar kursiņnieci Velta Vaitkeviči un ezermeici Vairu Naudžuni. Abas man sagādā fotogrāfiju "tulkojumu" vairākos slāņos. Pāri skaidrojumam par darbu etapiem klājas apvidum raksturīgi izteiceni un vārdi, ieskats talkošā un tradicionāla pagalma iekārtojumā. Veltai un Vairai ir skumji, ka "Bājkī" pilnībā izmīnīcati. Otrais pasaules karš izgatīja saimi un sagrāva ekas, bet maijvīta aizauga pirmajos pēckara gados. Līdzīgs liktenis piemeklējis vairākas vietējās mājas.

Līdz šim "Bājkī" retu reizi parēgojās kursiņnieku atmiņas. Valīja Strazdiņas (Abolīja) albuma digitalizēšanā neatgrīzeniski pauzēdūtā māju aprises padarījusi skaidrākas, bet domas par tām – vīsmaz par pustoni gaišākas. ■

FOTO NO KURSIŅU PAGASTA NOVADPĒTNIECĪBAS KRĀJUMA

"Bājkī" saimniece Pauline Strazdiņa un viņas meita Valīja Strazdiņa (Ābolīja) 30. gadu beigās. Abas, visticamak, nofotografēja Valījas vīrs Leonīds. Pilsēnieku pārim bērnu nebija, tāpēc albums ar lauku dzīves epizodēm aizcelojis saimniecīci līdzi trimdā, beigu beigās atgrīzies pie Valījas krustmeitās Latvijā.

Mēšlu talka jūlijā, starp labības plāju un ziemāju tiruma uzāšanu. "Sievām vienmēr bija gaši priekšauti un gandrīz balti lataki. Tolaik kaimiņi kaimiņam gandrīz visos lielajos darbos palīdzēja. talkas beigās dziedāja, dancēja, jo katrā gimenē kāds spēleja vijoli, mandolinu vai citu instrumentu. Reizēm pēc darba atļavas kāršu spēli. Vecie jaudis visos laukku darbos stingri ieveroja sensenu kārtību. Pie-mēram, samēslotā un uzārtā papuvē iesēja rudzus vai ziemas kviešus, nākamajā gadā – iestādīja kartupeļus vai lopbarības bietes (katru stādu vispirms iemērca māla un mēšlu kleķi).", atcerējās Velta Vaitkeviča.

Cūku bēres rikoja pirms vasaras vai godiem. Pagastā bija vairāki izdaudzināti kāveji, taču vairumā saimniecību centās paši tikt galā ar atbildīgo darbu. "Beigtu cūku vispirms iegremdeja verdoša ūdens silē, pēc tam ādu nobrucināja gandrīz baltu. Cēpa aknas, vārja kopķēzes jeb galvas sieru... – oī!, bija pagalam svarīga darišana!" atcerējas Velta.

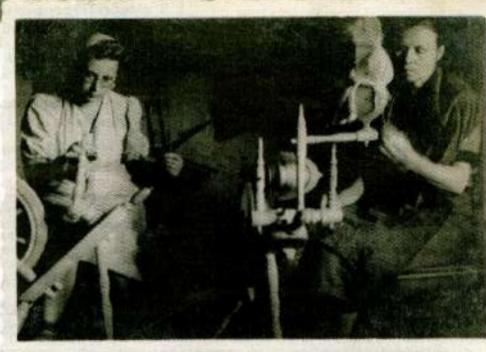
Vaira atceras: "Zārdos izzāvētu sienu viri krāva uz drēga (ratu platinājuma), bet viena sieva sienu krāva vezumā, ievērojot vecu kārtību, – siens vispirms stūros un tikai tad viduci,

un viss labi jāiemīn." Velta piebilst: "Sienu saveda šķūni. Mūsu pušē visam vecām saimniecībam tas bija zem viena jumta ar kleiti, stalli, kūti un vāģūzi, izliekta uz vīnkeli, L burta formā. Labības šķūni būvēja atsevišķi – ja mu ieskrīren uguns... Mūsu apkaime-katrās mājas bija pirtija, bet pagrabs – tikai dažās."

Aitu cirpsana kādreiz izbezīja pavasarī. "Cir-pam visi, kuri prata rikoties ar dzirklem. Ja bars bija lielaks, aicināja talciniekus. Kopsaimniecību laikos bija vilnas kārstuvēs, taču agrāk saime pati vilnu izmazgāja, kārsa un vērpā; no dzījas auda vadmalu," paskaidro kursiņniecie.

Vērpšana bija sieviešu darbs ziemas vakariem, virieši tikmēr laboja lauksaimniecības inventāru. "Tadi ziemas vakarai bijusi vēl visos pirmskara gados. Kolektivizācija ierasto kārtību sagrieza pavisam citādāku – cilvēki joprojām strādāja kopā, taču tās nebija talkas," Vairai Naudžunei zēl zudušu tradīciju. Velta piebilda, ka senāk lauku darbus bērniem ierādīja saimes vecākie cilvēki, viņai – vecāki, jo pēc kara bērni vienīm reizēm bija vienīgie palīgi, turklāt leti.

Avots: Kurzemnieks

Datums: 30-09-2022

Vilkeniete Sārai Leimanei labi panākumi Skaļās lasīšanas čempionātā

Sestdien Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) norisinājās Skaļās lasīšanas sacensību fināls. Uz to bija ieradušies 30 čempioni, kuri pavasarī tika izraudzīti reģionālojās finālos sadarbībā ar skolām un bibliotēkām. Kopumā savu lasītprasmi apliecināja vairāk nekā četri tūkstoši 5. klašu (pašreiz – 6. klašu) audzēknji no visas Latvijas. Limbažu novadu finālā pārstāvēja Baumaņu Kārļa Vilkenes pamatskolas skolniece Sāra Leimane. Viņu sirsniņi atbalstīja līdz atbraukaušie skolasbiedri

Skaļās lasīšanas sacensību finālā Limbažu novadu pārstāvēja Baumaņu Kārļa Vilkenes pamatskolas sestklasniece Sāra Leimane. Viņu sirsniņi atbalstīja līdz atbraukaušie skolasbiedri

izvēlējusies fragmentu no Loras Ovenas un Korkija Pola grāmatas *Vinnija var visu!* un savā pieteikumā finālam norādīja: – *Vairāk lasīsi, vairāk zināsi!*

K. Kilpe pastāstīja, ka, gluži tāpat kā reģionālajā finālā, meitene uzstājusies brīvi un pārliecinoši, godam nopelnīt atzinīgo žūrijas vērtējumu. Atbildīgo tiesnešu uzdevumu veica dzejniece Ērika Bērziņa, jauniešu medijpratības trenere Ella Hermansone, auto žurnālists Pauls

Timrots, literārā aģente Santa Raciņa no apgāda *Zvaigzne ABC* un LNB Attīstības departamenta direktore Katrīna Kukaine. Pēc uzstāšanās Sāra un līdzjutēji izmantoja iespēju apskatīt visu plašo bibliotēkas ēku, kurā viesojās pirmo reizi, tālab brauciens izvērties par jauku piedzīvojumu arī skolasbiedriem.

*Aiga EVERTOVSKA
Lauras KUDINAS foto*

Avots: Auseklis

Datums: 27-09-2022

Talsu vārds iegūst jaunas dimensijas

Agrita Blumberga

«Talsos pēta, raksta un lasa» — ar šādu nosaukumu Talsu Galvenajā bibliotēkā aizvadīta konference, kurā uzsvars likts uz novada kultūrvidi, iepatnībām un cilvēkiem. Konferences pirmajā daļā izskanēja Latvijas Universitātes mācībspēku un pētnieku ziņojumi, bet otrajā daļā sanākušie tika aicināti piedalīties diskusijā, kas veltīta romāna «Kalendārs mani sauc» nezūdōšajam popularitātes fenomenam.

«Man ir patiess prieks, ka pie mums šodien ir atbraukusi ciemini no galvaspilsētas. Jāsaka — vēl lielāks prieks ir par šo sadarbības formu, kas mums ir izveidojusies ar Latvijas Nacionālo bibliotēku. Mēs jutāmies novērtēti, ka par mums pēta, raksta un lasa,» konferences atklāšanā sacīja Talsu Galvenās bibliotēkas vadītāja Rita Alksbīrze. LNB Bibliotēku attīstības centra pārstāvē Andra Saldovere skaidroja, ka Valsts kultūrkapitāla fonda finansētā programma «Literatūras zināšanas mūsdienu latviešu bibliotekāram» norisinās jau vairākus gadus. Šogad projekts pirmo reizi papildināts ar reģionālo diskusiju. Reģionālās norises mērķis bija popularizēt Talsu lokālo kultūrvidi, radošas un kultūras jomu cilvēkus, veicināt Talsu novada un autoru atpazīstību un rosināt arī pārejos reģionus izceļ vietējos literārus un viņu devumu mūsdienu literāru norisu, novadpēniecības un vēsturiskā kontekstā.

Kur citur, ja ne šeit?

Pirmajā daļā ar ziņojumiem, kas atspoguļo ar Talsu reģionu saistītu literāru daīrādei veltītus pētījumus un novada kultūrvēsturi, iepazīstināja LU mācībspēki un pētnieki. Lielākā daļa ziņojumu autoru arī paši ir dzīmuši, augusi vai kādu laiku periodu pavadījuši Talsos. Par tāmnieku izloksni vairāk pastāstīja LU Latviešu valodas institūtu ziņātniskā asistente, latviešu dialektu pētniece Anete Ozola. Ar Talsiem Aneti saista vīrs un vectēvs. Lai gan Anete ir rīdziniecie jau vairākās paaudzēs,

Ziņojumu autori — Latvijas Universitātes docenti, pētnieki, lektori un studenti: Anete Ozola (no kreisās), Gundega Grīnuma, Zane Radzobe un Lina Oliņa kopā ar romāna «Kalendārs mani sauc» autoru Andri Kalnozolu.

ar Talsiem viņa sevi identificē tikpat joti, cik Rīgu. «Mans vecāstēvs ir no Pūpām, bet daļu savas dzīves aizvadīja Talsos. Dzirdot, ka viņš runāja, mani tas ieinteresēja. Sāku studēt filoloģiju un iemīlēju dialektoloģiju. Jau bakalaura studiju laikā sāku pētīt dialektus un visus savus darbus līdz šim.

Esmu izstrādājusi par libisko dialektu, Šobrid darbojos LU Latviešu valodas institūtā un esmu uzsākuši studijas doktorantu. Kur citur stāstīt par libisko dialektu, ja ne šeit? Parasti mēs, ziņātnieki, pētām vienases, bet šī tēma ir joti plaša. Diemžēl dialekti klūst vājāki, tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi tos pētīt,» skaidroja A. Ozola. Par konferences galveno piemesunu viņa sauza dažādos referātus, kas joti vispusīgi parāda, kas Talsos notiek un kādi cilvēki te dzīvojuši.

Turpinot dzīvi caur varoniem

Baudīt izteiksmīgu stāstījumu un iztēlē uzburt dažādas pagātnes ainas bija iespējams, klausoties LU Literatūras, folkloras un mākslas

institūta vadošās pētnieces Gundegas Grīnumas ziņojumā «Aspazijas brāļa meita Vičena Rozenberga un Talsi». Teātra pasaulei pandēmijas laikā Jāva ieskatīties Talsos dzīmusi docente, LU SZF Komunikācijas ziņātnes bakalaura studiju programmas direktore, kultūras mediju pētniece Zane Radzobe, bet noslēgumā par ešanas paradumiem Andra Kalnozola romānā «Kalendārs mani sauc» pastāstīja LU HZF Baltu filoloģijas 3. kursa studente Līna Oliņa. Tas veiksmīgi sasaucas ar konferences otro daļu — diskusiju, kuras vienojošā tēma «Kalendārs mūs sauc» tapusi, iedvesmojoties no Latvijā populārā Andra Kalnozola debijas romāna «Kalendārs mani sauc».

Sarunā par plašāku romāna rezonānci novada un vajsts kontekstā, romānam turpinot savu dzīvi caur tā varonjiem, kā arī pārtopot filmā un teātra izrādē, piedalījās grāmatas autors Andris Kalnozols un pirmsājas referenti.

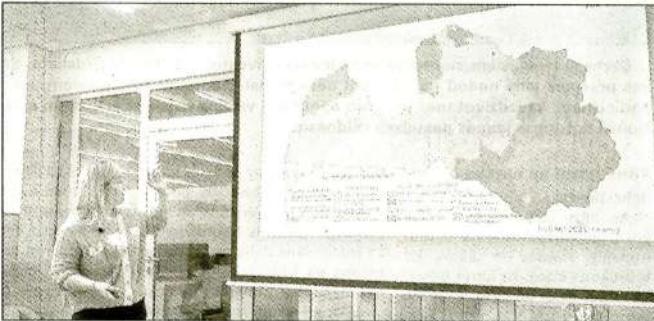
Centrā — literatūra, personības un valoda

«Latvija cilvēkiem parasti ir dzīlas saiknes ar dzimto vietu. Ir svārīgi, lai viji ik pa laikam atgrieztos dzimtājā vietā un pastāstītu par savu darbošanos,» pārliecību pauða pasākuma moderatore — LU HZF profesore, Latvistikas un baltistikas nodaļas vadītāja un literatūrinātniecie leva Kalniņa. «Agrāk runājām par jaunāko literatūru, bet tagad

mēģinām pamainit koncepciju — uzrunājam zinātniekus, cilvēkus, kuri kaut ko pēta, un aicinām braukt uz dzimto vietu. Droši vien, ka daudzi šos cilvēkus tā istī nemaz nezina. Gundegu Grīnumu Talsos zina, bet tas, ka viņas pētījuma uzmanības centrā tagad ir Aspazijas brāļa meita, daudziem varētu būt pārsteigums. Pirma reizi izmēģinājam šādu variantu, un beigās sanāca tēmas par joti dažādiem jautājumiem. Šī nav tipiska literatūras konference — tās centrā ir gan literatūra, gan personības, gan valoda. Galvenais, lai klausītājam ir interesanti. Man personīgi bija joti interesanti klausīties Andri Kalnozolu un ziņojumu par digitālajiem jautājumiem teātri. Tas, manuprāt, ir jautājums, ko mēs nekad tā istī nesaprotīsim, — kura brīdi digitāla joma palīdz teātrim un skatītājiem labāk uztvert kultūru un mākslu un kurā brīdi režisors vai aktieris tiek ierobežots?»

Nozīmīgs ieguvums pilsētai

A. Kalnozols sevi raksturo kā staigātāju, nevis konferences sēdētāju, taču šī konference viņu pozitīvi pārsteigusi. «Man katrs no pētījumiem, no referātiem likās tik interesants, ka es katram dalībniekam atsevišķi lūdzu to atlūtīt. Tiešām joti labi un interesanti pavadītas stundas Talsu bibliotēkā! Paldies Talsu bibliotēkai un Latvijas Nacionālajai bibliotēkai! Šāda sadarbība mūsu pilsētai ir liels ieguvums. Cēru, ka šī nebūs vienīgā reize, — tā varētu klūt par jaunu tradīciju. Mani joti aizkustināja ēdienu kultūras pētījums, ko bija veikusi Līna. Nedomāju, ka tas mani tik joti aizkustīnās. Atcerējos laiku, kad šo romānu rakstīju, — brižam biju izsalīcis un man gribējās ēst, bet tai pašā laikā gribēju paveikt darbi līdz galam un biju ar mieri pacīst izsalkumu. Acīmredzot, tas ir iemesls, kāpēc dažas vietas romānā esmu aprakstījis tik garīgi. Man tikai tagad, pēc pētījuma noklausīšanās, salikās pa plauktiņiem, kā tas viss mani paša ir radies. Galvenais, lai Talsu vārds izskāv pēc iespējas dažādākos kontekstos. Līdz šim Talsi ir tikuši minēti kopā ar mūsu muzikumiem, bet pamazām Talsu vārds iegūst arī citas dimensijas,» prieku pauða autors.■

Par tāmnieku izloksni vairāk pastāstīja latviešu dialektu pētniece Anete Ozola, kurā ar Talsiem saista vīrs un vectēvs.

Edgara Lāča foto

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 27-09-2022

Regulāri papildina grāmatu fondu

BĒRZAUNES pagasta bibliotēkā, tāpat kā citviet, iespēju robežas tiek papildināts grāmatu fonds, piedāvājot visdažādāko literatūru katrai lasītāju gaumei.

— Grāmatas bibliotēkā tiek ie-gādātas par pašvaldības pie-šķirtajiem līdzekļiem, bet ir arī Nacionālās bibliotēkas projekti, kuru ietvaros tiek piešķirtas grāmatas, kas ir vērtīgo grāmatu iepirkumā. Tās ir ļoti labas un noderīgas, — norāda **Iveta Laronova**, Bērzaunes pagasta bibliotēkas vadītāja. — Bibliotēkas apmeklētājiem patīk lasīt jaunas grāmatas. Prieks, ka viņi paši seko lidzi jaunajiem autoriem, grāma-tu piedāvājumam. Atnākot uz bibliotēku jautā, vai mums tādas ir pieejamas. Projekti, iepirkumi sniedz iespēju nodrošināt visdažādāko lasāmyielu un jaunākās grāmatas. Patiesi, grāmatas ir gaumes lieta — cik cilvēku, tik vēlmju. Katram savas intereses. Tāpēc bibliotēka ir tā vieta, kur tiek nodrošināta grāmatu dažā-dība. Esmu novērojusi, ka labprāt lasa literatūru, kura atslogo prātu, tāpat izvēlas latviešu jaunāko ori-ģinālliteratūru. Prieks, ka cilvēki, tostarp arī bērni un skolēni, lasa grāmatas un bibliotēkā atrud to, kas sirdij tuvāks.

Avots: Stars
Datums: 27-09-2022

Mūzikāls veltījums Pēterim Plakidim – 75

Digitāls latviešu kamermūzikas koncerts

Turpinot Pētera Plakida pie-
minai veltīto koncertu klāstu, šā
gada 17. septembrī plkst. 18 (pēc
Latvijas laika) Latvijas Nacionā-
lās bibliotēkas mājaslapā www.lnb.lv un LNB sociālo tīklu
vietnēs tiks pārraidīts digitālais
kamermūzikas koncerts, veltīts
izcilā komponista Pētera Plakida
75. dzimšanas dienas atcerē.
Digitālo koncertu varēs skatīties
no ASV un Kanadas Latvijas
Nacionālās bibliotekas YouTube
(<https://www.youtube.com/watch?v=Yq9y5iB069A>) un Facebook lapās. Mūžīcēs Latvijā pa-
zīstami mūziķi Ilona Meija (flauta), Pēteris Endzelis (oboja)
un Dzintra Erlīha (klavieres).
Koncertu vadīs mūzikologs Davis
Engelis.

Koncertā skanēs gan Pētera
Plakida kamermūzika, gan citu
komponistu skandarbi: Madlē-
nas Drīngas, Lūcijas Garūtas,
Mārītes Dombrovskas un Daces
Aperānes kompozīcijas, tostarp
ari pirmo reizi plašākai publikai
izskanēs komponistes Daces Ape-
rānes klavierdarbu cikls "Pasto-
rāles" (veltījums Dzintra Erlīhai,
2021/2022). Par šo skanadarbu
ciklu komponiste raksta: "Mana
iedvesma trīsdalīgajam klavier-
darbu ciklam "Pastorāles" radās
no latviešu gleznotāja-simbolistu
Pētera Krastiņa trīs mākslas dar-

biem. Katrs no tiem ar savu krāsu
paleti un dabas vīziju izstaroja
man ipašu noskanu, kuru centos
atspoguļot un attīstīt savā
mūzikā. Pirmajam skandarbam
– "Jaunais mēness" piemīt rāms,
meditātīvs raksturs. Tā vidusdaļā
attēlots maigs mēness gaismas sta-

giem tempiem un kontrastējo-
šām charmonijām un faktūrām.
Savukārt kāds citāts no Pētera
Krastiņa vēstules rakstniekam
Jānim Jaunsudrabīnam joti sa-
saucās ar manu noskoņojumu,
komponējot trešo skandarbu –
"Mazais mežiņš": "...grībētos

tēlu radīta...." Savu ciklu "Pas-
torāles" veltīju latviešu pianistei
Dzintri Erlīhai, un joti priecā-
jos, ka Dzintra to pirmskanojatos
sajā skaitājā un nozīmīgā
koncertā, kas ir veltīts izcilā
komponista Pētera Plakida atce-
rei!"

No kreisās: Ilona Meija, Dzintra Erlīha un Pēteris Endzelis, LNB korē jeb Saulcerītes zālē
rojums. Otrais skanadarbs – "Mā-
kopī" ir kā maza fantāzija, kas
attēlo gan drāmatiskas, kā arī
introspektivas izjūtas ar maini-

spārnus – skriet uz tiem mežiem
un klausīties tās skaņas un
mūziku – kuļa nedzirdama, tikai
sajūtama – kā sapņu, kā pasaku

Koncertā izskanēs arī Pētera
Plakida skolnieces, komponistes
Mārītes Dombrovskas jaundarbs
"Ziemas dienasgrāmata" (veltī-

jums Ilonai Meijai, Pēterim Endzelim un Dzintri Erlīhai, 2021), kas tika komponēts tiesī
Pētera Plakida piemiņas koncer-
tiem un nesen piedzivoja savu
pirmskanojumu festivālā "Rim-
benieks" Liepājā, koncertzālē
"Lielais dzintars". Par skanadarbu
komponiste raksta: "Mana mū-
zika ir kā dienasgrāmata, kurā
atspogulojas manas domas un
sajūtas. Skanadarbu "Ziemas die-
nasgrāmata" sacerēju ziemā. Tas
nekadā ziņā nav saistīts ar dabas
atveidojumu, bet gan ar manām
sajūtām 2021. gada nogalē. Jaun-
darbs ir veltījums manam Sko-
lotājam Pēterim Plakidim, pie-
minot viņu 75. dzimšanas dienā.
Tajā var saklausīt Plakida mū-
zikas alūzijas un baroka mūzikas
stilizāciju. Darbs ir komponēts
pianistei Dzintri Erlīhai, flauti-
tei Ilonai Meijai, ar kuŗām mani
jau saista ciešā radošā sadarbība,
kā arī obojistam Pēterim En-
dzeliim, kurš manu mūziku lasis
pirmoreiz."

Koncerts notiek ar Jāzepa Vi-
tola Latvijas Mūzikas akadēmijas
un Latvijas Nacionālās bibliotē-
kas atbalstu. Par koncerta
filmēšanu un montāžu rūpējies
komponists un skanu rezisors
Andris Balodis ("Ekspres-
studija").

Avots: Laiks

Datums: 17-09-2022

Bibliotēka Grāmatu svētkos svin simtgadi

♦ Literatūras cienītājus iedvesmo sarunas ar spilgtām personībām

Bauskas Centrālā bibliotēka (BCB) piektdien, 23. septembrī, 21. grāmatu svētku laikā svīneja 100. dzimšanas dienu.

AIRIKA BALODE

Baušķenieči Melānija devās uz svētkiem, lai lūkotu grāmatas un piedalītos svētku notikumos. Melānija grāmatas lasa jau kopš bērnības, un ne velti vēl pavisam mazu viņu mēdza devēt par «grāmatu tārpri». Visas pagasta bibliotēkas grāmatas, kuras bija atrodamas bērnības nodalā, viņa bija izlaisti viņam divas reizes. Vēcāki stāstīja, ka grāmatu lasīšana meiteņei iedzīmota no tēva, kurš arī bija liels lasītājs.

Plašs klāsts izstādē

Lidz ar pieaugšanu aug arī pienākumi, tāpēc lasīšanai vairs neatliek tik daudz laika, tomēr reizi pa reizei Melānija dodas uz BCB, lai pamērtu kādu aizraujošu grāmatu. Visvairāk viņa ir ieceļojusi literatūrā par kuru un padomju laikiem, tāpēc nolēma doties uz Grāmatu svētkiem un apskatīt, kādas grāmatas ir komercizstādes piedāvājumā.

BCB Melānija uzezīz devās uz telpu, kur uz galdiem kaudzēs saliktais grāmatas gaidīja savus īpašniekus. Bibliotekārēm no dažādām novada bibliotēkām pārskatīja piedāvājumu, pierakstīja informāciju, sarunājās ar tirgotājiem, lai novērtētu, ko jaunu no plāšā klāstā pievienot sava lasītavas krājumam. Grāmatas ir dažādas – recepšu, vēstures, pieredzivju, pamācību un psiholoģijas, personību apraksti, bet visvairāk – trilleri un drāmu. Pētīt plāso klastu gan Melānijai neizdodas ilgi, jo atskan zvans, aicinot apmeklētājus uz zālē svētku atklāšanai. Izstādes grāmatu pētišanu varēja turpināt pasākuma pauzēs.

Skatuve un aizskatuve

Zālē valda tumsa un klusums, kamēr BCB darbinieki cīts pēc cīts ar gaismas laternām ieņak telpā. Lasijumos viņi vēsta, kā bibliotēka klājies kopš pirmsākumiem. Ľaudis zālē klausās stāstos un atmīnās, vērojot telpu, kurā bibliotēka atrodas tagad. Melānai šķiet interesanti, cik ļoti viss var mainīties apāļu simts gadu laikā.

BCB vadītāja Māra Kulikauska uzsver, cik liela nozīme ir komandai un pāsniedz apbalvojušus bibliotēkas darbiniekiem, izceļot katru labākā īpašības un ieguldījumu iestādes darbībā. «Te nu ir mans stāsts par bibliotekas komandas darbu. Cītēšu tekstu no bibliotekas simtgades izdevuma – esam nogājusi pilnu apli, veselu bibliotēkas simtgadi, un laiks noskaidrot, kuri ir bibliotēkas simtgades darbinieki, jo bibliotēkas lietotājs ikdienā redz tiekai dažus,» stāsta M. Kulikauska,

«būšanu bibliotēkā var salīdzināt ar teātra izrādes apmeklēšanu, jo redzami ir tikai skatīties darbinieki, taču tikpat svarīgu un nozīmīgu darbu dara ari aizskatuvē esošie.»

Pasniegt pašvaldības apbalvojums par ieguldījumu bibliotēkas darbā, tās tēla veidošanu un novada vārda popularizēšanu ieradās Bauskas novada domes priekšsēdētājs Aivars Okmanis. Pēc viņa teiktā, pašvaldība citīgi strādājot, lai bibliotēka tikt pie jaunas ēkas, kas sniegs drošus un labus apstākļus gan lasītājiem, gan darbiniekiem, atzīstot to par pirmo nozīmīgo darbu BCB nākamajā simtgadē. Sveikt Bauskas bibliotēkas kolektīvu ieradās arī kolēgi un draugi no citām novada bibliotēkām.

Somu dzejniece un Čaks

Pēc svīngās atklāšanas Melānija turpat zālē klausījās dzejnieka, atdzejotāja un tulkošķa Gunarta Godīna un kultūrūnālistes Liegas Piešīpas sarunu «Radošā dažādība». Viesi sveica bibliotēku simtgadē, piebilstot, ka ir patikami tikties ar literatūras miljotājiem klātienē. Sarunas laikā pārruļāja dažādas tēmas. G. Godīnš atklāja, kā izvēlas tulkojamo literatūru, kas viņu pašu uzrunā dailliteratūrā, stāstīja par savu dzeju un to, kā bijis «aizliegtais autors» cenzūras dēļ. Literāts citu tautu dzejā meklēja, kā trūkst latviešu dailliteratūrā, lai iepazītinātu ar to mūsu lasītājus. Ipaši daudz atdzejotājs ir tulkojis somu dzejnieces Heli Lāksoneņas darbus. Melānijai bija aizraujoši uzziņat, ka somu dzejniece ir aizrāvusies ar latviešu rakstnieka Aleksandru Čaka dzeju. Grāmata «Pāgēmi manu sirdi no plauktā» būs lasāmi H. Lāksonenes atbildes dzejoli Rīgas dziesminiekam A. Čakam. Latviešu dzejnieka daiļradītā H. Lāksonene iepazīnājā «Mūžīgā Rīga», ko viņa iegādājusies Tartu Rātslaukuma grāmatu veikalā. Vinai A. Čaka dzejoli tik ļoti iepatīkās, ka nolēmusi radīt tiem atbildes.

G. Godīnš deklamēja atdzejojumus no igaunu un somu valodas. Tas pārsteidza Melāniju, jo ritmika un skanējums ir pavisanāmītā, nekā ierauds latviešu oriģinālajās vārsmās. Dzirdētais klausītāji skanēja pat līdzīgi repāntiem, kuriem piemīt smagnēja nokrāsa, bet asprātīgs un amīzants saturs.

Literatūra un teātris

Nākamais sarunā ar apmeklētājiem tīkās rakstnieks, režisors un aktieris, grāmatas «Kalendārs mani sauc» autors Andris Kalnzožols. Viņš stāstīja, kā bērnībā nolēma klūt par rakstnieku. «Manā četrus gadus vecākā māsa veidoja mazas grāmatīgas, kurās rakstīja pasacījas ar ilustrācijām un gī-

LASĪTĀJIEM un bibliotekārēm bija jāizvēlas istās grāmatas no daudzpusīgās izstādes.

MĀRA KULIKAUSKA (no labās), BCB direktore, saņem apsveikumus no kolēgiem.

FOTO – IVARS BOGDANOVS

menes tirgū pārdeva par divām trim kapeikām.» atklāja rakstnieks, «man likās, ka tā ir labi iespēja nopelnīt, bet es ištī vēl nemēģēju ne rakstīt, ne zimēt. Es grāmatīnu lapas kārtīgi sašķīvēju un pārdevu pa 10 kapeikām. Grāmatniecība man sākās kā biznesa plāns.»

Rakstnieks studenta gados sa-rakstito iesniezda jauno autoru seminārā, kur viņam palūza vairi nekad nerakstīt. A. Kalnzožols neslejpē, ka bija viles, un šī iemesla dēļ pievērsās aktierīmāslai, kura pēc gadiem viņu atkal aizvedusi līdz literatūras pasaulei. «Es aizbēgu no literatūras caur teātri, un caur teātri literatūrā atkal atgriezos,» pauž autors.

Melānija aizrāva stāstu par to, kā tapa grāmata «Kalendārs mani sauc», kuru A. Kalnzožols sākumā rakstījis ļoti raiti – vienu grāmatas nedēļu dienā. Pēcāk viņš sapratis, ka steidzoties grāmatai var nodarīt pāri, tāpēc rakstīšanas tempu palēpinājis.

Melānija raksta arī pati, bet sa-

ņēmusies pašas radīto nolasit vai-rāk par trim cilvēkiem nav, tāpēc sarunas ar literātiem viņu ļoti ide-vdesmoja. Ja nesanāk sākumā, kaut kad izdosies, tāpēc galvenais ir neatmest ar roku un nenostumt garadarbus zem gulta.

Pieci gadi pagrīdē

Pēc divām radoša gariguma pil-nām sarunām deju kopas «Mē-melīte» dalībnieki sveica BCB dzimšanas dienā ar u兹vedumu «Mūsu mājās dejo tā!». Koncerts bija atslodzē cītīgajiem klausītājiem, lai izkustētos līdzi deju mūzikas ritmam.

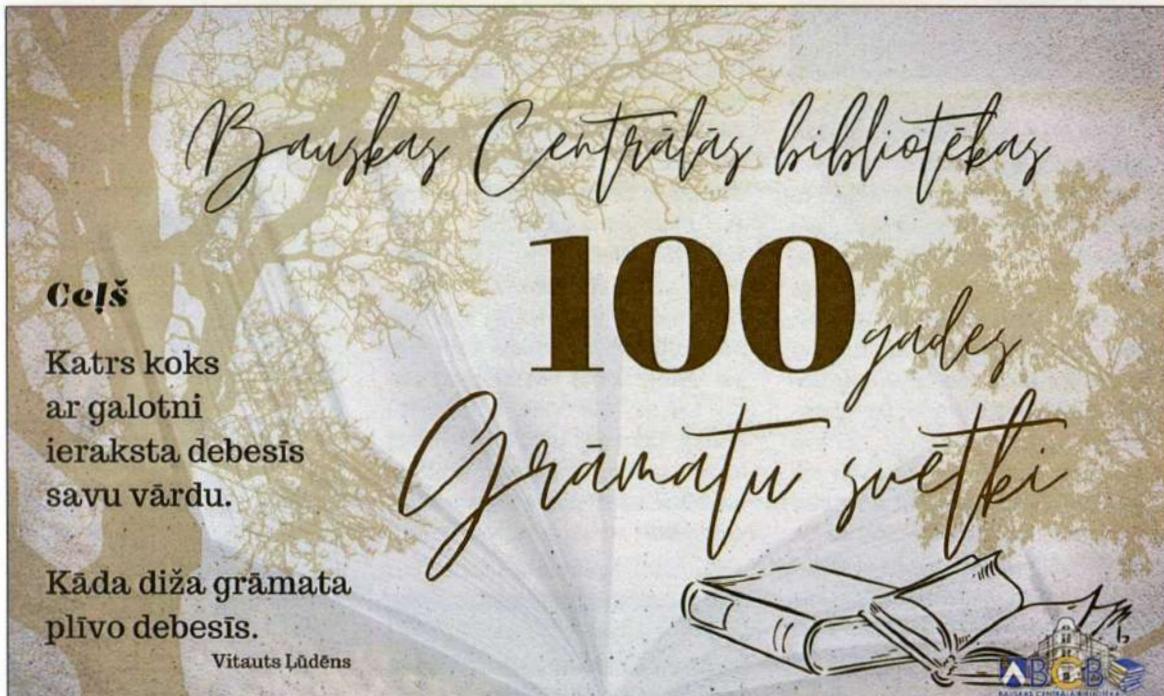
Saruna «No saldenās pudeles Latvijas Nacionālajā teātrī līdz Grāmatu svētkiem Bauskā» ar aktrisi Daci Bonati noslēdza Grāmatu svētku tikšanās ciklu. Melānija uzzināja vairāk par dzējnieci Broņislavu Martuževu, kura ir aktrises iemīlotā rakstniece. Ak-trise stāstīja, kā viņai reiz svētkos bija uzticēts lasīt B. Martuževas deju, bet gatavoties tam nebija viegli, jo visu laiku nācīes raudāt.

Uzzinājusi Melānija visas die-nas garumā bija daudz, iedves-mojusies – vēl vairāk. Cik tomēr specīgas ir grāmatas, kuras nereti tapušas tieši grūtākajos autoru dzīves posmos! Bauskas Centrā-lajā bibliotēkā nenoliedzami mil-gan grāmatas, gan lasītājus un darbinieku, tāpēc Melānija vēlēja iestādei vēl simts 100. gadadienas un devās mājup ar radošu piepildījumu. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 27-09-2022

100 *ad RAM* BIBLIOTĒKAS

REDAKTORES SLEJA

Septembris tradicionāli nāk ar Grāmatu svētkiem. Nu jau divdesmito gadu. Šajā laikā satikto personību skaits jau sen pārsniedzis simtu, bet kultūras nesēju pulks nesarūk – tas mainās un turpina piepildīt bibliotēkas grāmatu plauktus.

Šoreiz atvērumā satikšanās ar Grāmatu svētku dažādu gadu viesiem un viņu grāmatu Grāmatām. Arī bibliotēkai ir savas īpašas grāmatas – par ko tās stāsta? Par mums un par Jums! Uz tikšanos bibliotēkā!

Māra Kujikauska
Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore

SVINĒSIM GRĀMATU! Svinēsim mūsu nemainīgo draudzību un grāmatas pacietību gaidīt plauktā, svinēsim grāmatas iecietību pret paaudžu un vērtību maiņu un pāri visam – grāmatas spēju saglabāt savu stāju, grāmatniecības prestižu un grāmatas nesavīgumu atdot lasītājam visu, kas tai ir.

Iespriestam vārdam gadsimtiem ilgi piemitis patiesības mērs. Tā uztverē, savukārt, liela nozīme ir valodai, ko izprot un spēj sajust tauta. Kad satiekas divas vērtības – valoda un grāmata – top tautas apziņā paliekošs nospiegums. Grāmatu svētkos nemainīgi viesojas autori, kuri raksta latviski vai palīdz citā mēlē rakstītajam tapt latviski lasāmam. Viņi, autori un tulkotāji, ir mūsu vērtību starpnieki.

"LATVIEŠU GRĀMATAI 500" ir vairāku gadu notikumu cikls, lai 2025. gadā sagaidītu pirmās latviešu valodā iespiestās grāmatas piecīsimtgadi. Zināms, ka vecākais iespiestais teksts latviski ir izdots 1525. gadā, bet zudis reliģiskajās cīnās. Senākā dzīvā grāmata latviešu valodā ir sešdesmit gadus vēlāk izdots katehisms, kas glabājas Upsalas Universitātes bibliotēkā. Bauskas Centrālās bibliotēkas krājuma vecākā grāmata ir izdota 1873. gadā un stāsta par tā gada dziedāšanas svētkiem.

GRĀMATU SVĒTKI BAUSKĀ

BIRUTA EGLĪTE
SVĒTKU AIZSACĒJA

Biruta Egliite atklāj 11. Grāmatu svētkus Bauskā.

Sveicināti, cienījamie bibliotekāri un aizrautīgie grāmatu lasītāji!

No sirds priečojos, ka Grāmatu svētku tradīcija novados joprojām turpinās. Tā piedzima gadšimtu mijā, kad man gadijās viesoties vairākās mazās lauku bibliotēkās. Biju satiekta, ieraugot īso un nabadzīgo jaunu numuru plauktiņu. To laik bibliotēkām Joti trūka līdzekļu jaunu grāmatu iegādei. Tās tika drukātas aumajām – Latvija tik nesen bija atguvusi brīvu elpu, visa plašā pasaule bija valā. Un tajā tik daudz vēl nelasītu grāmatu, arī plašā trimdas literatūra! Vērtīgāko mūsu izdevniecības steidzās pārdrukāt. Izdevniecību noliktavas vai lūza no jaunu numuru pārpilnības. Kā šos divus punktus – bibliotēkas un izdevniecību jaunumus savienot? Tā radās ideja par Lauku bibliotēku atbalsta biedrību, kas censtos piesaistīt sponsoru līdzekļus, par kuriem tad būtu iespējams nopirkst jaunākās grāmatas, kurās skaistos svētkos ar rakstnieku un dzejnieku piedalīšanos tad dāvinātu bibliotēkām.

Izdomāt kādu ideju jau ir vienkārši, taču iedzīvināt to ir daudz sarežģītāk. Pirmajā gadā mums klājās kā pa celmiem: ja divos novados svētki izdevās, tad trešajā nepavisam. Pagāja gandrīz trīs gadi, līdz atradām vislabāko darbibas formu, ieinteresējām lasītājus un pārliecinājām atbalstītājus,

cik svētīgs darbs tas ir. Jā, Bauskā jau no pašas pirmās reizes mums viss izdevās.

Lauku bibliotēku atbalsta biedrība pastāvēja 16 gadus. Pa šo laiku bija notikušas Joti daudzas izmaiņas: bibliotēkas bija kļuvušas turīgas, savukārt izdevniecībām gan klājās aizvien grūtāk. Bija skaidrs, ka sākotnējā doma jauņajos apstākļos vairs neder. Lauku bibliotēku atbalsta biedrība beidza pastāvēt, bet Grāmatu svētki daudzviet Latvijā turpinās, par ko esmu Joti lepna un laimīga. Vēl tikai gribu piebilst, ka bibliotēkas nebūt vairs nav nabaga bārenītes kā pirms 20 gadiem. Tās kļuvušas par nozīmīgiem kultūras centriem pat vismazākajās apdzīvotajās vietas Latvijā, kur vien ir grāmatu lasītāji. Domāju, ka sava loma tajā ir arī Lauku bibliotēku atbalsta biedrībai, lai arī pašas organizācijas vairs nav.

ULDIS DUMPIS
SVĒTKU VIESIS 2016. GADĀ

Uldis Dumpis stāsta par sevi un teātri.

Bauskas Centrālajā bibliotēkā ir jauka tradīcija laiku pa laikam svinēt Grāmatu svētkus. Pateicoties bibliotēkas darbinieču aicinājumam, arī man ir bijusi iespēja tajos piedalīties. Pēdējo reizi – prezentējot Līgas Blauas grāmatu "Uldis Dumpis. Zemgalietis." Šādas tikšanās ir brīnišķīga iespēja atgriezties dzimtajā pilsētā un kaut uz brīdi jaunībā. Vēlu bibliotēkas kolektīvam daudz radošas izdomas arī turpmākajos gados.

Lai jums nekad nepietrūkst jaunu grāmatu, satikšanās prieka ar to autoriem un izziņas slāpju!

Dzījā cieņā – publiciste Biruta Egliite, Lauku bibliotēku atbalsta biedrības valdes priekšsēdētāja

Birutas Egliites lasīto grāmatu top 3.

Kristina Sabajauskaite
"Pētera imperatore II"
Zvaigzne ABC
2022

Džons R. R. Tolkins
"Gredzenu pavēlnieks III – Kēniņa atgrīšanās"
Jumava
2004

Radjards Kiplings
"Blēnu stāsti"
Zvaigzne ABC
2017

Milēsim grāmatas un mācīsim to darīt arī jaunajai paaudzei!

Ar cieņu Uldis Dumpis

Jaunībā nozīmīga grāmata.

Ērihs M. Remarks
"Trīs draugi"
Zvaigzne
1981

Brieduma gados nozīmīga grāmata.

Arturs Heilijs
"Lidosta"
Liesma
1980

Grāmata, kas aktuāla šobrīd – klausāmgrāmata.

Kristīne Želve
"Grosvaldi"
Radioteātris
Iasa G. Āboliņš

SVĒTKU VIESU ATMIŅAS

VALDIS ZATLERS
SVĒTKU VIESIS 2019. GADĀ

Valdis Zatlers un Pēteris Cielav斯 stāsta par kustību "Gaisma Brīvībā".

Grāmata ir mūsu kultūras ģenētiskais kods. Grāmatnieki un bibliotēkas kalpo kā šī koda izplatītāji. Latvijas tradīcija ar grāmatu svētkiem ir skaista un ilglīcīga. Būt par tās daļu ir gods un aizrautība, jo tur nav tikai grāmatas, tur tiek spriests arī par aktuālo, kas tajā brīdī interesē cilvēkus. Bibliotēka ir visdarīgākais cilvēku pilsoniskās saskarsmes centrs.

Bauskas Grāmatu svētkos esmu bijis vienu reizi, kad stāstīju par Brīvības pieminekļa izgaismošanas ideju. Baušķenieki ir aktīvi un skāji savu uzskatu paušanā. Arī piesardzīgi citu ideju atbalstīšanā. Tātad cilvēki, kam ir savs viedoklis. Mans vārds tika locīts visos pozitīvos un negatīvos locījumos. Tāpēc nācās krietni papūlēties, lai daļu no viņiem pārliecinātu atbalstīt Brīvības pieminekļa izgaismošanu. Bet bibliotēkas darbinieku atbalsts un saņemtie ziedoņumi panāca savu. Mūsu brīvības simbols ir tičis gaismā celts. Man liekas - tā grāmatniecības gaisotne, kas valdīja svētkos bija priekšnoteikums, lai cilvēki noskaņotos uz pozitīvās nots. Bet man tā bija dzīves epizode, kas daudz ko iemācīja. Daļu no tikšanās dalībnieku teiktā skaidri atceros vēl šodien.

LAURA DREIŽE
SVĒTKU VIESE 2015. GADĀ

Laura Dreize

Foto: Annija Pumpure

Grāmata svētkos un arī visās citās dienās vēlu neizsīkstošu zinātkāri, neizsmēlamu iztēli un, pats galvenais, daudz gardas lasāmvielas!

Lauras Dreize top3
pēdējā laikā lasītās
latviešu autoru grāmatas.

Linda Nemiera
"Rīgas raganas"
Zvaigzne ABC
2021

Manuprāt, labākais, kas pēdējā laikā noticis latviešu fantāzijas un fantastikas literatūrā. Linda uzzīmē

joti spilgtu, dzīvu un pazīstamu Rīgas portretu gan tagadnē, gan arī 100 gadus senā pagātnē un virtuozi balansē starp humoru un no pierību, brīziem – pat drebujus uzdzenošām ainām. Turklāt šī ir grāmata, kas pamudināja mani kā rūdzinieci ikdienas gaitās beidzot pacelt skatienu druskai augstāk un ielūkoties pilsētas vaibstos, kuriem esmu pieradusi paskriet garām.

Ilze Aizsila
"Milas kastings"
Zvaigzne ABC
2021

Man patīk romantiskā literatūra, patīk pasapņot un izsmieties – un Ilzes romāns sniedz to visu un vēl vairāk. No lappusēm strāvo autores mīlestība pret Latgali, smaržo jāņuzāles un virmo vasaras valdzījums, kas vienlaikus ķircina

Mūžu dzīvo, mūžu mācies, mūžu lasi!

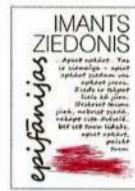
Ar cieņu Valdis Zatlers

Rūdolfs Blaumanis
"Kopotie raksti"
Apgādi "Cirulis" un
"Jumava"
1993-1999

Anna Sakse
"Pasakas par ziediem"
Zvaigzne ABC
2004

Imants Ziedonis
"Epifānijas"
Zvaigzne ABC
2013

un vilina, solot: viss ir iespējams. "Milas kastings" ir joti gaišs, vitāls un dzirkstošs darbs, kas pilnībā ievelk sevī – kaut uz dažām stundām. Izbaudīju no visas sirds!

Anete Grīnberga
"Dranķozols"
Zvaigzne ABC
2022

Tā kā pati esmu iesākusi fantāzijas romānu, kura darbība risinās Latvijā, Velnezeru apkārtnē, Anetes romāns mani ieintrīģēja uzreiz, jo tas vēsta par kādu citu mistiskiem nostāstiem apvītu vietu tepat pie mums. Un, kā es iesāku lasīt, tā vairs nevarēju nolikt grāmatu malā, jo tai piemīt tumšs, draudīgs un maģisks vilinājums. Lieliska izvēle rudenīgiem vakariem, kad viegli noticēt, ka tumsas aizsegā var slēpties kas pārdabisks...

GRĀMATU SVĒTKI BAUSKĀ

LIEGA PIEŠIŅA SVĒTKU VIESE 2021. GADĀ

Liegas Piešiņa vada sarunu ar Māri Bērziņu
20. Grāmatu svētkos Bauskā.

Bauskas bibliotēka dažos vārdos raksturojama kā ieinteresētas un atsaucīgas acis. Ikvienam jāpiekrīt, ka aptvert simt cilvēku skatienu ir neiespējami, bet tad, kad sarunājoties ar raksniekiem, paskatos zālē, tad acu mirdzums vienmēr ir pamanāms. Un tas nozīmē, ka IR. Ir interese. IR lasītprieks, IR vēlme iepazīt. **Bauskas puses Jaudis ir ne tikai ieinteresēti, bet arī patiesi un atklāti.** Un kas tad var būt svarīgāks tādai iztautājai, kura ne tikai atklāj rakstītāja domas, grāmatas burvību, bet arī uztur sarunas gaitu. Tad, kad tikšanās notiek pašas bibliotēkas telpās, tad vienmēr ir drošības un draudzības sajūta. Lasītājus un rakstītājus vieno mīlestība uz grāmatām. Tas neskan banāli! Vienojošais ir mīlestība un cieņa uz grāmatu kā vērtību. Par labi uzrakstīto var gan pasmieties, gan paraudāt, bet švakāku darbu... pieklājīgi komentēt. Tikko kā gribēju rakstīt, ka visas meitenes ir superīgas, bet jāraksta jau, ka visi bibliotēkas darbinieki tādi ir. Jūs protat strādāt un priecāties un citiem radīt prieku!

Izvēlēties trīs grāmatas, kurās ieteikt lasītājiem, man ir neiespējamā misija. Noteikti to nevar uztvert kā vienīgo patiesību.

Tās ir šī briža sajūtas. Ar pamatojumu.

Liegas Piešiņas top 3
šī briža ieteikumi.

Linda Nemiera
"Rīgas raganas"
Zvaigzne ABC
2021

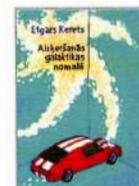
Ikdienā, strādājot Rakstniecības un mūzikas muzejā, vadu literārās pastaigas, kas iepazīstina ar Vizmas Belševicas Billes, Anšlava Eglīša, Māra Bērziņa Matīsa ceļiem Rīgā. Tāpēc izlasot "Rīgas raganas" jūsmoju par autore spēju tik interesanti aprakstīt pilsētu. Linda Nemiera savā jaunākajā romānā "Rīgas raganas" liek pacelt acis un ieraudzīt Rīgu no jauna, neaizmirstot par pilsētas tumšākajām un noslēpu mainākajām dzilēm. Galvenais ir noslēpums, bet rakstniece ar raganisku veiklību prot pārvērsties no nebēdnes meitenes par liktenīgo mūzu.

Rīka Pulkīnenas
"Patiessiba"
Apgāds Mansards
2014

Atceros, ka šī bija grāmata, kas man lika aizdomāties par daudziem stereotipiem. Kas tas par nosaukumu, kas tas par vāku, kur redzama kaut kāda kleita. Tomēr, pateicoties Maimas Grīnbergas vārdam, to iesāku lasīt kāda gada pirmā dienā. Un tūlīt aizmirsu savu neapmierināto burbuļošanu. Korektais grāmatas vāks neatbilda tām kaislībām un dzījumam, kas atbalsojās grāmatas lapusēs un manās emocijās. Kurš melo, un kurš runā patiesību?"

Visiem lasošajiem draugiem teicu: šito jāizlasa. Ir jau pagājuši vairāki gadi, bet nereti paziņu un draugu grāmatu plauktos pamanu Rikas Pulkinenas "Patiessību" un tad vismaz ar acīm noglaudu.

Etgars Kerets
"Aizķeršanās galaktikas
nomāle"
Jāņa Rozes apgāds
2022

Gaidu to brīdi, kad autors ieradīsies Latvijā. Vismaz izdevēji mēģina to noorganizēt, jo ļoti gribas satikt cilvēku, kurš it visu savos tekstos spēj pretstatīt: gan laicīgo un pārpasaulīgo, gan aizrautību un humoru. Neparedzamība, kas visa krājuma garumā nebeidz pārsteigt ar sižeta maiņu un simbolu radīšanu. Biju lasījuši Kereta "Autobusa šoferis, kas gribēja būt Dievs", bet gribu vēl.

Kurš vairs var pateikt, cik sena ir bibliotēkas un Liegas Piešiņas sadarbība... Varētu aizgūtnēm pārskatīt birokrātijas radītos papīra kalnus, bet labāk – viesu grāmatu. Visticamāk, kāds ieraksts par viesošanos bibliotēkā tajā ir iztrūcis, taču, lapu pa lapai pāršķirot, atrodams Liegas vārds. Viesu grāmatā Liega sevi pierakstījusi kā "līdzās stāvētāju" pasākumā ar Valdi Rūmnieku 2013. gada izskanā. Ľoti pietīcīgs sevis apzīmējums iepretim tam, cik lieju sirdsmieru iegūst bibliotekāri un lasītāji – apmierinājumu, uzzinot, ka pasākumā piedalīsies arī Liega, jo tas nozīmē, ka zālē nebūs mulss klusums un saruna būs atklāta un aizraujoša. Paldies Liegai par daudzajām kopā būšanām!

SVĒTKU VIESU ATMIŅAS

Grāmatu svētku apmeklētāji pasniedz ziedus Mārai Svīrei un Vladimiram Kaijakam 2007. gadā.

Bauskas rajona 6. Grāmatu svētkos viesojās Māra Svīre un Vladimirs Kaijaks. Kad tikšanās "Kopā savijas likteņa raksti" tika noslēgta, un ziedi iegūla abu pieredzējušo rakstnieku rokās, bibliotēkas viesu grāmatā tapa šāds ieraksts:

Bauskas vērds mums nozīmēs katrai vīkā. Kad laika gaitēs sāka temperatūru Bauskā un Čehovē, mēs grām - Stāluregā i sālīto. Eto atrodoojis uz vienās līnijas.
Līkšķas, ūdenskrāsas brādānos uzticis arī bēgiem uz vienas līnijas ar bausķēzēm. Bremžīga publīka, jauki fonnus, un vispāri... neizķelas profūm brāvēt. Paldies par zināu rīčiņi!
Māra Svīre
Vladimirs Kaijaks
28.09.07.

Ance Zveja pēc tikšanās ar skolniekiem 20. Grāmatu svētkos Bauskā.

Dzīvojot ar grāmatām, "mīlākā grāmata" ir tāds bezgalīgi mainīgs lielums – ik gadu, dažbrīd, ik dienu. Gribas vēlēt, lai katru gadu grāmatu svētkos izdodas atrast kādu jaunu, ko no sirds saukt par mīlu, lielisku, svarīgu.

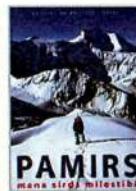
Ganizsmietes, gan izraudāties. Par tumsonību, kas valkā gudrības vārdu, par nežēlību, kas valkā daždažādu dievu vārdus,

par cilvēku pa vidu. Un neviens no mums jau nav ne par kripatu savādāks, varam būt tikai tagadnē, ne pagātnē vai nākotnē, varam tikai mēģināt apzināties, kādi esam, kas ir mūsu mantojums, kas būs mūsu nākotne, bet nekad nezināsim, esam mēs pirmie vai pēdējie. Labi, ka tā. Vīrs, kurš zināja čūsku vārdus, labi zināja, ka ir pēdējais.

Anna Belkovska
"Veranda"
Izdevniecība
"Valters Dakša"
2022

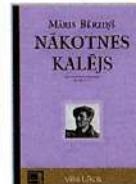
Tev šeit, šajā verandā, vienmēr ir vieta. Šķiet, es ar spīdošām acīm spiestu šo mazo grāmatu rokās visiem – jaunām meitenēm, kungiem "vidējos gados", omītēm. Vai esī bijis pie Čertoka pilnīgā klusuma? Bet Tev ir bijis savs neatkarojams, pilnasīgās kļūsums savā mīlājā vietā. Tu zini šo sajūtu, vai ne? Tik viegli sajust šo

Māras Svīres top 3 pēdējā laikā lasītās latviešu autoru grāmatas. Kristīne un Kristaps Liepiņi "PAMIRS manā sirdī mīlestībā" Zvaigzne ABC 2021

Iweta Rēdliha
"Mārīgā ziemelblāzma"
Zvaigzne ABC 2020

Māris Bērziņš
"Nākotnes kalējs"
Dienas Grāmata [2021]

Dženeta Vintersone
"Smagums: mīts par Atlantu un Hēraku"
Jāņa Rozes apgāds 2007

dzeju, jo, šķiet, katram dzejolim, mirkļa momentuzņēmumam ir kāds āķis, kas paķer un izvelk Tavu sajūtu, Tavu atmiņu, Tavu paša domu.

Pasaules smagums uz mūsu pleciem neļauj lieki tērēt vārdus. Iļ teikums ir ar savu svaru, bet, pārstāstot mītu par Atlantu un Hēraku, viegli never būt, jo līdzi nāk tūkstošiem gadu senas tradīcijas, aizlaiku valodas, paražas. Stāsts par dieviem un mītiskiem varoniem ir tikai stāsts par mums pašiem un teikām, ko nēsājam līdzi vai atstājam aiz sevis. Kā lasīt spoguli. Un viss plašais Kosmoss ir stāsts par to, ko mēs redzam. Neatkarojams, tikai tu to redzi. Stāsti, citādi tas pazudīs.

Kas solījumos ierakstīts?

Tuvojoties sestdienai, 1. oktobrim, 14. Saeimas vēlēšanām, "Kultūrzīmes" satikās ar partiju pārstāvjiem, kas uz to pretendē, lai noskaidrotu – ko tās vēlas paveikt kultūrpolitikā

ANITA BORMANE

"Jauno Vienotību" diskusijā pārstāvēja INTS DALDERIS, Nacionālo apvienību – NAURIS PUNTULIS, "Apvienoto sarakstu" – VAIRIS NARTIŠS, "Atīstībai/Par" – DACE BLUKE, "Konservatīvos" – IEVA AKURATERE, "Progresaivis" – AGNESE LOGINA, Zalgo un zemnieku savienību (ZZS) – LĪGA KĻAVINA, "Katrā un katram" – SOLVITA ZVIDRINA. Jautājoso un vērtejošo pusī pārstāvēja "Kultūrzīme" redaktore Anita Bormane un Latvijas Radošo savienību padomes ģenerālskretārs Haralds Matulis.

Izvērsta kultūras programma – tikai dažiem

A. Bormane: – Kā izskaidrot, ka kultūra piemīnētā tikai uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmu partiju sarakstos? Un arī tad joti lakonišķi, neizvēršot.

Ints Dalderis: – Visām partijām ir iespējas izteikties izvērštāk, bet šiem dokumentiem jābūt diezgan lakoņiskiem.

Agne Logina: – Salīdzinot ar iepriekšējo programmu, šī ir īsāka, bet tas ir tāpēc, ka piedāvājam skatīties uz kultūru kompleksu.

Dace Bluķe: – Garaģā programma tā ir diezgan izvērsta. Un, kad man kads saka, ka jums kultūra ir plēminēta tikai vienā vietā, tad oponēju, sakot, ka Kultūras ministrijai tomēr ir trīs lielas jomas – kultura ir tikai reizēm.

Vairis Nartišs: – Ari mums kulturas tematika ir pārstāvēta citu nozaru izvērsumā, tāpēc to atsevišķi iepāši neizelcam. Vairāk tuvākajos pāris gados orientējāmies uz krizes menedžmentu, un tāja "cilvēks kultūrā" būs viens no lēlākajiem akcentiem un prioritātēm.

Ieva Akuratore: – Par laban uzsveram labklājības jautājumu nozīmīgumu, kas skar visus, ari kultūras darbiniekus. Mēs parādām šo nostāju visas pozīcijas, kas skar gan kultūru, gan arī reizēm.

Līga Klāvīna: – Varu apliecināt, ka Krievijas izraisītā kara Ukraina radītās enerģokrizes apstākļos un jēkabpils novadā vadot Izglītības un kultūras komiteju, vissvarīgais ir labklājības un enerģētiskā un stratēģiska drošība, kas, protams, ietver arī kultūras iestāžu saglabāšanu un iešķīvētām arī turpmāk saņemt kvalitatīvu kultūru.

Man nepārtrauktī pienākējīni no mūsu kultūras centriem – mūsu elektības reķīni ir četrās reizes pieauguši. Šīs ir nākotnes izdzīvošanas jautājums, arī kultūrai.

Nauris Puntulis: – Piekrītu, daudzi jautājumi, kas skar kultūras nozari, ir horizontāli risināmi, tomēr ir ieguldīts daudz darba, lai Nacionālās apvienības programma būtu izsvērta un joti skaidri nolasama. Vai tā būs realizējama? Kā vienmēr, esmu optimists, mums ir izdevies veiksmīgi tikt galā ar pandēmiju kultūras nozare, tikpat veiksmīgi tiksims gala arī ar energoapgādi.

Haralds Matulis: – Mani interesē, kā kultūras ministre vēlo dialogu un sadarbību ar nozares organizācijām. Runājot par esošo valnākamo ministru, parādājās tā ir personības izvēle, pa dalājās tā ir organizācijas kultūra. Un tālāk – sadarbība jau var būt joti laba, bet cik liela mērā ministrs spēj ieteikmēt savu partiju un arī parejo koalīciju, lai šie lēmumi tiktu pieņemti. Ja šīs lietas notiek, tad es varētu piedot, ka kultūras programmas nav tik izvērstas.

Priekšmets "kultūra" un atlbalsts "Latvijas skolas somai"

– Kā risināsiet kultūras pieejamības jautājumu, nemanvērā ekonomikas situācijas strauju paslīptināšanos? Kā aizdabūsiet cilvēkus, kuri maki krietiņi tukšāki, līdz reģionālajām koncertzālēm ja vīni labprātāk iet uz pilsētas svētkiem, kas ir par brivu?

I. Dalderis: – Visas reģionālās koncertzāles ir pašvaldību kapitālsabiedrības, kas tiek finansētas ari no valsts. Līdz ar to, iespējams, tur valsts ietekme ir par mazu un tas ietekmē ari to cenu politiku un kultūras pieejamību. Esot kļat pie reģionālo koncertzāļu programmas sakotnējās istenošanas, bija priekšstāts, ka tie ir valsts un pašvaldību kopuzņēmumi, kur pašvaldība veic ēkas būvniecību ar ES fondu nosacījumiem, bet satura un būļēju politika tiek veidota kopā ar valsti. Kad vairs nebūj kultūras ministrs, nebija vairs tik specifiskas pozīcijas, kas tas būtu jāveido tieši tā. Bet tā būtu atbilde uz jūsu jautājumu, ka būtu jārīkojas, lai valstī būtu lielāka ietekme gan uz repertuāru un pieejamību, gan uz valsts nacionālo institūciju – orkestru – pieejamību sākotnējām, kā arī ir iz-

kreisējusies kā diezgan liela problēma.

L. Klāvīna: – Runājot par kultūras pieejamību, noteikti jārunā ari par Dziesmu svētku likuma nodrošināšanu. Mums kā pašvaldībal un valstī kopumā jādara viss, lai atbalstītu Dziesmu svētku kopieni. Vispārējā kultūras pieejamība ietver arī to, lai cilvēki iestātos kolektīvos, bērni macītos mākslas un mūzikas skolas. Turklāt tagad situācija rāda, ka kultūrās dzīve pēc pandēmijas loti strauji atgriezas.

D. Bluķe: – Pievienojos Inta Dāldera teikajam, ka jauniešu auditorijai. Šogad tie ir septiņi eiro, bet velamies tās finansējumu paugstīnāt līdz 15 eiro par vienu skolēnu. Tas ir nepieciešams, lai inflācijas apstākļos programmu noturētu tāja paša kvalitātē un varbūt ledotu kaut ko drusciņu vairāk. Gribam arī kultūras iestāžu un maksłīdiniešu iestājumiem un māksliniekiem bez maksas izveidot digitālo apmaiņu sistēmu.

Solvita Zvidriņa: – Mēs programma neesam esamīti aprakstījuši, tomēr esam ielikuši, ka tās saistības, kas saistas ar darba apmaksu,

Nauris Puntulis: – Daļai izciliu kultūras darbinieku atalgojums patiesām ir konkurenčspējīgs. Tomēr tas ir kapitālsabiedrību vadītāju nopelns.

mums visa pamata struktūra ar reģionālajiem kultūras centriem ir "izīgājusi" tā, kā nu ir, un pilnīgi piekritu tam, ka lielajiem centriem jābūt gan valsts, gan pašvaldību parcipāpā. Liepājas teātra situācija kovida laika bija spilgti piemērs, ka viena pašvaldība netika galā ar krizes situāciju teātri, tas bija pārak dārgi, un valstī vajadzēja nākt palīgi un meklēt apkārtējus. Šādām situācijām nevajadzētu atkarīties. "Atīstībai/Par" piano dubultot finansējumu "Latvijas skolas somai", jo joti svarīgi, lai kultūra ir vēl vairāk pieejama tieši bērnu un jauniešu auditorijai."

Dace Bluķe: – Plānojam dubultot finansējumu "Latvijas skolas somai", jo joti svarīgi, lai kultūra ir vēl vairāk pieejama tieši bērnu un jauniešu auditorijai.

virs plānus realizēt nācotnē. Svarīgs jautājums ir kultūras pieejamība skolēniem, paralēli tā ir arī kultūrpolicikas sadaļa. Tapat es vēlos runāt par priekšmetā "kultūra" ieviešanu skolās, kur būtu iekļauts obligātās koris, orkestris vai deju kolektīvs. Runājot par biļešu politiku – jāņem vērā, ka Kultūras ministrija, dodot finansējumu kultūras iestādēm, tomēr prasa preti arī noteiktus rezultatīvos rādītājus. Un tur ir liejais balanss, kā šīm iestādēm izdzīvot un būt ari personīgi atbildīgam par to, kā tās spej realizēt savas programmas. Mūsu programma ir ietverīta kultūras notikumu dokumentēšana – ka tos var velak noskatīties. Man pašām LTIV ir joti interesanti skatīties "Teātra.zip" ierakstus.

N. Puntulis: – Par reģionālo koncertzāļu programmu – pašlaik tām ir pieteikami apjomīgi finansējumi no VKPF; sajā programmā ir iekļauts arī Liepājas teātris. Ar to nevajadzētu būt problēmām. Ja runa par "Latvijas skolas somu", tad progarammas finansējums šogad tiešām ir mazaks, jo nebija skaidrs, kada bus pandēmijas ietekme uz tā realizāciju kļatiņē. Tomēr vidēja termiņa budžetā tās finansējums ir atjaunojts iepriekšēja – 3,5 miljonus eiro – līmeni.

Kultūras ministra darbs lielā mērā norit, meklejot līdzvaru starp profesionālo un amatierisku, starp akadēmisko un neakadēmisko mūziku. Ja šeit atgriežamies pie Matula kunga teikta, es tāsām vēlētos uzsvērt – dialogs ar nozari pēdējos gados ir bijis joti aktīvs. Rezultātā nonākam pie viena jaunājuma, kas šāja sarunu vēl nav iezīmējies, – ir valsts subsīdijs kultūras pieejamībai, ir pašvaldību atlbalsti, subsīdejot kultūras pasākumus, lai tie būtu pieejami. Taču, atgriezoties pie dialoga ar nozari, vismaz pēdējo gadu laikā pie galdā kopā ar mums sešas vēl viens spēletājs – kultūras nozares privāta sektora producenti. Un vienmēr ir savs skatījums, kā tie ietekmētā viņu darbību un biznessu, ja kultūra tiek subsīdēta no valsts vai pašvaldības. Mēs šīs sarunas turpinām un meklējam labāko risinājumu.

D. Bluķe: – Tikko atvēru "Bileļu paradižes" mājaslapu, un uz Liepājas Simfoniskā orkestra sezonas atklāšanas koncertu (diskusija notika 17. septembrī). – A. B. izpārdotas ir tieši visdārgākās biljetes, bet lētakās – par 2 euro – jo projām ir pieejamas.

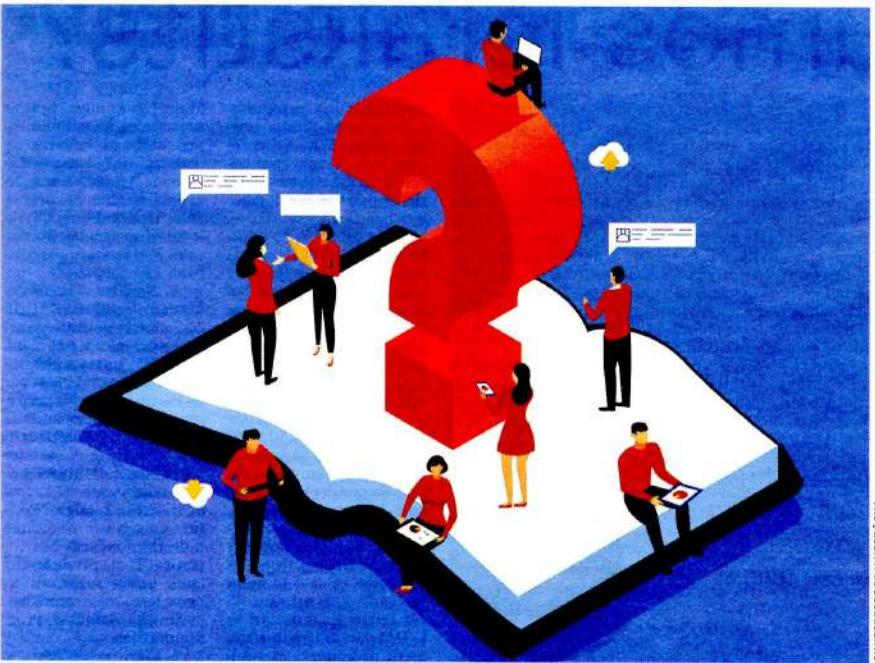
IEVA LEINIĀ/LETA FOTO

ZANE BITE/LETA FOTO

PAULA ČURKSTE/LETA FOTO

SHUTTERSTOCK ILLUSTRACIJA

Algu šķēres un progresīva pieeja

- Algas kultūras nozare ūsobrīd joprojām nav konkurentspejīgā. Kā domājat risināt šo problemu, kā arī lielo atšķirību starp valsts un pārvaldību kultūras iestādēm? Zaļo un zemnieku savienibas, ka atalgojumu kultūras nozarei ir konkurēspējīgs. Bet, piemēram, "Konservatīvi" uzsakata, ka dala no kultūras 222 miljonus būtu pārplānojama un novirzāma kā atbalsts pasāvdību bibliotēku un kultūras centru darbiniekui algu piedzīnāšanai vidējai algai valsts iestādēs.

I. Akuratore: - Domājam par to, ka palielināt neapliekamo minimumu - līdz 750 eiro. Inflācija ir milzīga, un šogad mums ir jāskatās, ka arī algu palidzību balstīt cilvekus. Mums ir arī ļoti tālojosi plani, kā uzlabot enerģijas apstakļus kultūras centriem, bet tas prasa laiku. Galvenais - mums ir jādomā par šo ziņu, kā iztikt un pardzīvot. ļoti cerīgi skatamies uz pieņemto Kultūras centru likumu. Esam jau konsultējušies ar ekonomistiem, un viņi redz, ka ir iespēja atbalstīt arī dažādus mazos kultūras centrus, jo tas ir mūsu latviskas dzīslas.

Mani personiskie novērojumi liecina, ka cilvēki tomer iet uz koncertiem, makajot par biljetiem, psiholoģiski viniem iegūtai skriet vertīgas. Galvenais - lai nebūtu sācenības, ka, nevarot samaksat komunālos maksājumus, kultūras centri ceļ cenas, bet cilvēki jaun tāpat neiztikt un nespēj nopirkti biljetes. Atrast kādu regulējumu, atbalsta instrumentus tieši kultūras iestādēm.

N. Puntulis: - Atgādināšu, ka divas reizes pēdējo trīju gadu laikā izdevies panākt atalgojuma pieaugumu kultūras nozarei. Joprojām esam ceļa uz videjo atalgojumu sabiedriskajā sektorā - tas būs atkarīgs no koalīcijas partnēriem, vai Kultūras ministrijas pieprasījums pēc 12 miljoniem eiro atalgojumam 2023. gada budžeta projektā tiks apstiprināts.

Esmu gandarīts, par varakā (15. septembrī, - A. K.) Saeimā 3. lasījuma pieejumā Kultūras centru likumu, jo mana iesaiste tajā bija ļoti personiska - ta sākās pirms

šām konkurēspējīgs. Muzejos un bibliotēkās to izdarit ir daudz sarežģītā.

H. Matulis: - Kultūras patēriņa pētījums rāda, ka ir daļa sabiedrības, kas apmeklē kultūras notikumus un turpina to darīt. Par viņiem jāturpinā rūpīties, tomēr, manprāt, valsts varētu iet arī solīt tālāk - pie tiem, kas neapmeklē. Rīsinājums varētu būt līdzīgs kā "Latvijas skolas soma", vienīgi attiecināts uz ik vienu jedzīvotāju - ka uz viņu attiecināta noteikta finansējuma summa, kaut vair 20 eiro gada. Tad būtu lielāka iespēja, ka tie, kas līdz šim nav gājuši

V. Nartīss: - Vispirms es vēlētos teikt ļoti lielu paldies no kultūras cilvēku pušes ministram Naurim Puntūlim par dubulto algu pielikumu. Tomēr aicinu sajā diskusijā piedomāt par to, ka partiju konkurencē laikā mums ir jādomā arī par sadarbību.

Mums, protams, ir jācer, ka nākamgad Naurim Puntūlim izdosies izsist trešo algu palielinājumu, tomēr jādomā arī par pāsnodarbinātajiem muzikkiem, kuriem kovida križe bija īpaši smagi. Viņi pālaik aktīvi diskutē ar Kultūras ministru par savu sociālo aizsardzību.

ness, jo tā ir izdzīvošana un pašlaik jau dzīvesīls (V. Nartīss ir Latvijas Nacionālās operas mākslinieks, dažādu muzikalo projektu dalībnieks, kā arī mūzikas veikala "Nartīss LV" iepriekšējs). - A. B.)

Mums situācija nav nemaz tik vieglā - pat ar visiem algu palielinājumiem, un, Dievs dod, lai mēs spētu strādat saimnieciski un viens otru atbalstīt, nedomā konkurenci, bet saimnieciski saliedējoši, draudzīgi, inteligenți vlenotī.

D. Blūķe: - Uzsakātām, ka profesiju, kur prasa augstākā izglītību, alga jāsasniedz vismaz vidējā alga tautsaimniecība. Taja pašā laikā ir jācer arī zemas algas kultūras nozare, jo tās ir ļoti zemas un muzejiem, bibliotēkām ir ļoti ātri atrast darbiniekus. Un otra tēma, ko pieminēja Nartīss kungs, - ka valsts var īetejmēt algas valsts sektora nodarbinātajiem. Un kaut kādā konkurencē iespējā varam cēret, ka arī pāsvaldībā šīs algas celsies. Tomēr ir vēl kultūras sektora pāsnodarbinātību - piemēram, vizuālā māksla principā balstās uz nevalstisko sektoru, un šiem cilvēkiem atalgojumu līela mērā veido VKKF konkursu finansējums. Līdz ar to jāskatās arī VKKF budžeta paaugstīšanas virziena. Šis ir pirmais gads, kad VKKF strādā ar jaunu finansēšanas modeļi - no iezīmētajiem nodokļiem -, un gada beigās ir jāanalizē, jāvērtē, kā tas ir izdevies, un tad būtu jāanalizē, kada veida šie procenti būtu ceļami.

A. Logina: - Ir jāspēj nodrošināt algas, kas ir tuvu konkurentspejīgām. Es, piemēram, vadu muzeju un redzību, ko nozīmē strādāt muzeja krājumā. Tas ir ļoti specifisks zināšanas, bet cilvēki tur ļoti bieži saņem tikpat, cik strādajot lielveikalā. Bridi, kad kads kolēģis na krājumā aiziet, man ar to ir ļoti lielas problēmas. Tas, kāpēc radas "Progresa" partija, bija tieši saistīts ar nepieciešamību runāt par progresīvo nodokli. Tas, kas meklē pārīvājām risināt algai jautājumu, ir ieviest pēc butības progresīvu nodokļu sistemu. Būtiski ir jāsamazina nodokļu slogs mazajām algām - līdz 1000 eiro pirms nodokļiem, kas arī populāra alga kultūras nozare, ja lievāšanā pārīvājām risināt algai jautājumu, ir ieviest pēc butības progresīvu nodokļu sistemu. Būtiski turpinātēmu par pāsnodarbinātību, kas veido milzīgu kultūras cilvēku grupu, neiekļaujoties nevienu tiešā valsts dotaciju mērķgrupai. Ir radošā cilvēku statuss, ko var iegūt ar pierādamu un pietiekami kvalitatīvu radošo pagātni. Ir iespēja no VKKF saņemt likmīgas garantijas. Mūsu grūtājos laikos tās ir ļoti aktuālas - gan atbalsts slimību gadījumos, gan atbalsts pensionāriem, kam ir ļoti grūti samaksāt reķinus. Tātad VKKF spēj palīdzet šai

Atsaucoties uz Daces teikto par LSO un biletētu par diviem eiro - ir jāstāsta cilvēkiem, ka biljetes ir pieejamas un par ļoti labām cenām.

- Vai "Apvienotais sakrasts" arī Saeima iestāsies par algu palielinājumu kultūras darbiniekiem?

- Protams, būsim par to. Esmu cilvēks, kas nāk no kultūras nozares un lieliski pārīzina kultūras cilvēku prasa, lai kultūras notikumiem runātājiem, kas labāk spēj piesaistīt finansējumu, māk iegūt arī lielāku daļu no Kultūras ministrijas papildītu iegūtu finansējuma. Es no ministrijas sagaidītu arī kompensējošu iestāšanos par citām nozārēm.

jomai, bet man ir vēl tālakējošas cerības un ierosinājumi - varbūt to fielo slogu kāreiz nākotnē no VKKF varētu noņemt un izveidot darbojošos valstisku sistēmu, kura atraust ūs cilveki. Kā ūsēcē, kur mūzikām jānospele noteikts skaits koncertu, un viņam pieņemtās dotācija - pie mēram, kovida apstakļos viņš jau automātiski saņemē uz turlīdzekļus. Mes, Pašnodarbinato mūziķi biedrība, kova ģida latīka cīņājām, lai cilveki vienkarši nepaliku bāda. Ceru, ka šā jautājuma risinājums kļūs sistematiskāks un valstiskāks.

Sliktās azartspēles un labā tabaka

- "Konservatīvo" pārstāvis Dāvis Stalts, atbildot uz "Kultūrīmu" jautājumu par VKKF nodokļu atskaitījumu procentu palielināšanas ie spejam, uzsver, ka "jāpārskata 2,21% no azartspēju nodokļu pārvīrsāšana tieši kultūrai, to atzīvotajot ar lielāku procentu no tabakas akcīzes nodokļa, jo iestājāmies par maksimālu azartspēju iero bežošanu". Tātad, ja rūna būs par nodokļu likmju pārskaitu VKKF finansējumam (tagad tas ir 3% no alkohola akcīzes nodokļa, 2% no tabakas akcīzes nodokļa, 1,37% no izložu nodokļa, 2,21% no azartspēju nodokļa), "Konservatīvie" balsotu par šādu variantu?

- Jā, jo tas ir vairāk ētikas jautājums. Saprotu, ka VKKF līdzekļus iegūstam tiešām no tādām sapaknītākajām izpausmēm, un mēs būtu ļoti laimīgi, ja mūsu mākslas, kultūras, galu gala - gaismas nešēju - atkarību nesaistītu ar azartspēju izmūzīmu un nelaimi. Tapēc vēlamies paust šo priekšlikumu - kā aicinušo žetu par saviem uzskatiem, novirzot šo atkarību uz mazāk bīstamām sfēram. Mēs vēlamies no azartspeļu dīstancēties, jo uzsakātām, ka tās nepiešķau musu kultūras cilvēku idejai.

- Nacionāla apvienība ie stātos par VKKF budžetam atvēlēto procentu likmju palielināšanu. Tomēr - cik tas ir reāli šajos ekonomiskajos un geopolitiskajos apstākļos?

N. Puntulis: - Ja nākamā koalīcija būtu līdzīga tagadējai, tas butu jau solis uz priekšu, jo esam panākuši vienošanos, ka pakāpeniski palielināsim šo procentu likmi, ta kāpinoj VKKF finansējumu. Tā ir konceptuāla vienošanās, vē nav izdevies vienoties - tieši par cik procentiem.

- Zaļo un zemnieku sa vienība sa teic, ka "jāskatās uz citiem finanšu avotiem, pie mēram, Eiropas Savienības struktūrfondiem, vienlaikus nevar izraudzīt no konteksta VKKF budžeta palielinājumu ar sociālekonomisko situāciju valstī".

Turpinājums 6. lpp.

Vairis Nartīss: "Tuvākajos pāris gados orientējamies uz krīzes menedžmentu, un tajā "cilvēks kultūrā" būs viens no lielākajiem akcentiem."

DAINA BUSMANĀ FOTO

Kas solījumos ierakstīts?

Turpinājums no 5. lpp.

L. Klavīna: – Šobrid varam tikai diskutēt, vai pieņemt finansējumu no alkohola, tabakas vai izložem – manuprāt, tie visi ir līdzvērtīgi. Iespējams, ka vispar būtu jāpārskata VKKF finansējuma avoti. Ir jāsaprot, cik lielā apmērā no ikšķemes kopprodukta vēlamies finansēt savu kulturu un vācieši ir vienīgie avoti, kas tiek dalīti caur šo fondu.

H. Matulis: – Tas, ka ir vienosānā par VKKF finansējuma procentu likumīgi palielināšanu, tiešam ir joti būtiski. Iespējams, kulturas nozares cilvēkiem par to būtu vairāk jāruna ar politiķiem, kuriem bieži arī trūkst izpratnes par to, cik nozīmīgs ir VKKF.

Viena konkrēta lieta, ko visi, kas rupejās par pašnodarbinātību, varenu izdarīt, ir saglabāt esošo autoratlīdzību režīmu. Tas ir vienkāršs, taisnīgs režīms, kurā cilvēki jau tagad maksā 25% un nodokļu likme talak sadalīs identiski mikrouzņēmumu nodokliem. Šobrid ir konceptuāla vienosānās ar Finanšu ministriju, ka tas tiek pagarināts uz gadu, bet mūs joti nomierinātu, ja tas būtu nevis pagaidu risinājums, bet šis režīms palikuši uz ilgu laiku, jo tas joti atvieglotu dzīvi kultūras organizācijām. Cilvēkam uzreiz var izmaksāt autoratlīdzību, un nav pienākumi viņu piešpiest kuri regestrēties kā saimnieciskas darbības veicējam, vai arī maksāt viņam, pamatojoties uz uzņēmuma ligumu, kam automātiski ir par 20% lēlikā nodokļi.

Ko darīt ar autoratlīdzību režīmu?

– Ko partijas no Matuļa kunga teiktā ir gatavas atbalstīt? Radošo cilvēku nodokļu reforma, ko iestenoja tieši grūtajā pandēmijas laikā, jau izsauca lielu neapmierinātību.

V. Nartišs: – "Apvienotais saraksts" uzskata, ka joti svārīgi ir atvert saimniecības darbības kontu, jo tad darbība būtu vienkāršāk administrējama. Tālāk – laika gaita joti svārīgi būtu definēt radiošo personu statusu, un paraleli definēt radiošo personu, būtu joti svārīgi definēt arī tās attaisnojamos izdevumus. Mūzikiem tā būtu, piemēram, mūzikā instrumentu iegāde, rakstniekiem – dators, gleznotajam – otas, krāsas utt. Tas palīdzētu arī oficiāli samazināt nodokļu nomaksu, bet būtu arī zināma mērā palīgs, jo radiošas personas, legādajoties šīs preces, tāpat samaksā gan PVN, gan citus nodokļus.

Attiecība uz VKKF – pilnībā atbalstām tā finansējuma kāpumu, palielinot programmatūros atskaitījumus no tabakas, izložu, azartspēļu, alkohola, tabakas akcīzes nodokļiem. Varetu būt arī saldinātīgi dzīrieni. Tos kaut kā dalīt – tam nav tik lieši loma.

– Vai saistība ar saimnieciskas darbības kontu jau ir vērojama kāda virzība?

– No 1. oktobra kāda mēliena banka ir gatava to sākt ieviest.

N. Puntulis: – Šobrid nav tik būtiski, vai saimnieciskas

H. Matulis: – Saimnieciskas darbības konts atvieglos to, ka nevis cilvēkam par šām ir reizi ceturksni jāpārskaita 25% nodoklis uz Valsts kasi, bet tas noteikti automātiski, konta ienakot maksājamam. Tas ir ne tik daudz administratīvs, kā psiholoģisks atvieglojums. Faktiski – līdzvērtīgs režīms – kā mikrouzņēmumu nodokļu (MUN) maksāšana. Te sākas problema, jo šīs konts neatrisinās, to, ka risina esošais autoratlīdzību režīms – liela daļa cilvēku, kas ir darba īņemēji, izmanto visus esošos atvieglo-

ja sakarā) pec velešanam un jaunās valdības izveidošanas.

S. Zvidriņa: – Programmā esam ierakstījuši, ka Rīga akustiskā koncertzāle ir vajadzīga, un apsveicam, ka valdība un Rīgas dome jau ir pieņēmus lēmumu. Tomēr jāskatas detalizēti, kāda veida to atlīdzīs, kā arī, vai ir iespēja piesaistīt ES līdzekļus šīs programmas iestānosai.

N. Puntulis: – Lēmums par koncertzāli no valsts puves ir pieņemts, un esam uzsākuši sadarbību ar Rīgas

Agnese Logina: "Valstij ir jānāk palīgā kultūrvietām rēķinu segšanā, lai izvairītos no tā, ka tām būtu jāceļ bīšeļu cenas."

EDIJS PĀLENS/LETA FOTO

darbības kontu jau darbojas, kā esam to iecerējusi; svārīgāk ir tas, ka esošais nodokļu mehānisms ir pagarināts, lai ieburķ, saņemot savu autoratlīdzību, vismaz nākamo gadu vēl var nereģistrēt saimniecisko darbību un maksāt nodokļu 25% apmērā, no kura 80% tiek ieskatīti sociālājā kontā. Izvelotes modeli ar attaisnoto izdevumu segšanu, ir jārēģistrē saimniecīšķa darbību. Vai nu viens, vai kāds. Otrs. Muzikiem šī situācija nenodēdzami ir vienkārša. Reiz sarunā ar Alvaru Hermāni skaidrojām – pierēmēram, Nartiša kungs ir izvēlējies saimnieciskas darbības kontu, viņš nereģistrē saimniecisko darbību un maksā tikai 25% nodokļi. Kādā bridi viņš saprot, ka nepieciešams jauns trombons un datortekhnika, lai veidotu mūzikas programmas. Tajā gadā viņš reģistrēja kā saimnieciskas darbības veicējs, legādajās visu nepieciešamo, saņem visas attaisnoto izdevumu attalides. Nākamais trīs gadus viņš var nepieciešam un neveikt nekadu saimniecisko darbību, līetot jaunās saimnieciskas darbības kontu. Abus formātus apvienot nevar.

D. Bluke: – "Atīstības/Par" nostāja par modernu pašnodarbiņato nodokļu risinājumu lielā mērā bāzējas sī brīza sistēmā, tomēr saimnieciskas darbības konta iešpeju velamies pavirzīt tālāk, lai komunikāciju ar Valsts ieņēmumu dienestu nodokļu nomaksātos automātiski. Piešāvājam divu atrumu nodokļi: vienu – tiem, kas sniedz tiekāti pakalpojumus, otru – tiem, kas izmērā ipāsumus.

jumus par apgādājamajiem un neapliekamo minimumu, kamer cilvēkam, kas reģistrējas MUN režīmā, nav tiesību saņemt neapliekamo minimumu. Kulturas nozārē ir joti izpļattīga situācija, ka cilvēkam ir vienā stabīls darbs, bet viņš strādā arī projektos, un šī autoratlīdzība ir joti vienkārši veids, ka viņam šā atzīmējotā izmaksātām. domi. To vēl tuvākajā laikā nesakīsim būvēt, jo jāsak ar pamatu – projektu. Pa šo laiku būvniecības ceņas jau būs nostabilizējušās. Par ZZS teikto – lielā daļa KM iestāžu ēku nav KM, bet gan VNTI ipašumi. Pašlaik ir samazūši VNTI striudi ar būvniekiem. Tieši tādēļ, ka šās ekas ir jāpabeidz, mums nākas atteikties no izstrādātām būvniecības projektiem, kam būvniecība vēl nav uzsākta, lai pabeigtu tos, kas ir jau iesākti. Man kā mūzikam smeldz, ka viens no atlikajiem objektiem ir Lieļa gilde. Tieši tāpēc arī nesolām, ka rit sāksim būvēt Liekmetīgas mākslas muzeju, jo pašreizējos apstākļos nav pat iespējams paredzēt būvniecības izmaksas tik lielai objektam. Otrkārt, mūzeja projekta attīstība būs arī kārtīga no sadarbības ar Rīgas domi.

L. Klavīna: – Ari pašvaldība saistība ir sagādāmo enerģētiskā krizi pārskatām situāciju ar projektiem, joti rūpīgi ar saimniecību skatu raugoties, lai jau visi iesāktie tiktu pienācīgi pabeigti. Tapēc šī atbilde nav norādoša, bet LTV redzam, pierēmēram, raidījumus par situāciju ar Valmieras Dramas teātra remontu, un ir arī vēl citi projekti, kas apdraudēti ceļniecības materiālu sādardzinājuma dēļ. Tādēļ nevaru pateikt, kāda bus rīcība (akustiskās koncertzāles un Liekmetīgas mākslas muzejs ir

fundamentāla nepieciešamība, jo pēdējo gadu laikmetīgā māksla mums nav apkoporta. Mums tas nav jāsāk būvēt, bet esam to parādījuši visuālās mākslas jomai, tāpēc ir jābūt skaidriem soļiem, kā uz to iet. Viena no būtiskām lietām bija laikmetīgas mākslas iepirkums Covid-19 laikā, ko veica Latvijas Nacionālais mākslas muzejs. Otrs, ko gatavojamies darīt Rīgas domē – uzdot Rīgas mākslas telpai – iet konkrētu funkciju – izrādīt laikmetīgas mākslas iepirkums Covid-19 laikā, ko veica Latvijas Nacionālais mākslas muzejs.

V. Nartišs: – Ja "Apvienotajam sarakstam" uztiese kultūras ministra posteņi un ja tam izvīzīs mani, tad es šim amatam piekritīšu, jo man ir sava vīzija par to, kā un kādā veidā jādarīja, cienot arī to, ka Nauris Puntulis ir joti veiksmīgi izdarījis līdz šim.

I. Akuratore: – Uzskatām, ka gan jauna akustiskā koncertzāle, gan apskanojama zāle būtu kā cerību simbols tam, ka latvisķi, radīsot kultūras un mākslas dzīvei turpinās, un mēs joti priecājāmies, ka pēc joti dramatiķiem gadiem Rīgas dome beidzot ir mūsu partneris, kam arī valstiski var deleģēt finanses. Ari ar LLMM varam izrādīt cienu mūsu māksliniekim – laikabiedriem, kas ir joti svarīgi Latvijas nākotnei.

V. Nartišs: – Aicinām domāt par to, kā koncertzāle iekļaut arī vienu no mūzikas vidusskolām – šobrid Jāzeps Medīns Rīgas mākslas vidusskola atrodas uz riteņiem – un labs piemērs ir arī Ventpils mūzikas vidusskola – kā to ir speļus integrēt kopā ar koncertzāli. Aicinām par koncertzāli domāt nākamā par vietu, kur ir tiekai pamatīties, bet arī joti nozīmīti domāt par saturu.

– Kuri no jums būtu gatavi kļūt par kultūras ministru jaunajā Saeimā? Tieši trīs līdz četrās partijas līdzīm ir nosaukūšas savas kultūras ministra kandidātu.

N. Puntulis: – Būt kultūras ministram pandēmijā laikā bija iespēja izaicinājums, nozare atzīst, ka šo laiku esam pārvarējuši veiksmīgi. Šajos trīs gados ir atrisinātas daudzās ilgus gadus nekustītas problēmas – līdz ar to jūtos gandarīti par apjomīgo padarīto darbu kļūstā. Un jā, esmu gatavs uzņemties arī līdzīgi par kultūras nozāri ar jaunajā Saeimas sasaukumu.

I. Akuratore: – Paldies par šo ideju! Man tas, protams, būtu arkartīgi liels gods un likteņa dāvana. Es

S. Zvidriņa: – Mūsu partijā nav sadalīti konkrēti ministri amati. Par to runāsim, kad busim iekļuvuši Saeimā. Tomēr arī līdzīgi, esmu gatava strāpīgai kārtīgai nozīmīgiem projekti. Tā ka – ja mums, veidojot valdību, būs jauzņēmas atbilstību par kultūras jomu, ar savu pieredzi varētu ari augstākā līmeni.

D. Bluke: – Par abiem siem lielajiem objektiem programmā rakstam: ja jo arī Latvijas otrais simtgadei, kā arī Latvijas koncertzāles atbilstību, bet – pēc pārāk daudzām ilgus gadus nekustītās problēmas – līdz ar to jūtos gandarīti par apjomīgo padarīto darbu kļūstā. Un jā, esmu gatavs uzņemties arī līdzīgi par kultūras nozāri ar jaunajā Saeimas sasaukumu.

KULTŪRPOLĪTIKĀ PĀVEICAMO DARBU TOPS "KULTŪRZĪMU" VĒRTĒJUMĀ

- Algu paaugstināšana valsts kultūras iestādēs, veicinot šo procesu arī pašvaldībās.
- Atbalsts kultūras institūcijām augstas inflācijas un energokrizes apstākļos.
- Atbalsts Dziesmu svētku procesam un Dziesmu svētku kopienai, nodrošinot cienīgu tradīciju 150 gadīm veltīto Dziesmu svētku noris 2023. gadā.
- Ilgtīmā saglabāt autoratlīdzību režīmu, nodrošinot arī saimniecības darbības konta esamību.
- VKKF finansējumu veidojotās nodokļu likmju palielināšana, palielinot tā kopējo budžetu.

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 28-09-2022

Bibliotēkā bērni un jaunieši ir gaidīti

Ar skolas sākumu arī Ventspils bibliotēkā iesācies jauns celiens, – pēcpusdienā bērnu čelas un jauniešu sarunas atskan visos bibliotēkas stūros. Viņus piesaista ne tikai bagātīgais literatūras krājums un iespēja uzspēlēt galda spēles, bet arī dažādi pasākumi, nodarbības, tīkšanās ar grāmatu autoriem un izstādes, ko bibliotēkas darbinieki sarūpējuši.

Izstādes

Ventspils Bērnu bibliotēkā, kas mājvietu radusi Galvenās bibliotēkas pirmajā stāvā, pašlaik aplūkojama grāmatu ilustratores, mākslinieces Agijas Stakas putnu zīmējumu izstāde. Tā jau ikviename pārbaudīt savas zināšanas ornitoloģijā. Izstāde patīk gan bēniem, gan pieaugušajiem. Kā stāsta Bērnu bibliotēkas vadītāja Inga Markule, nesen izstādi apmeklējuši arī Ventspils Mākslas skolas audzēkņi. Viņiem skaities, niansētie mākslinieces darbi joti patikuši. Bērni pie izstādes sienas nofotografējušies, mājot sveicienus mākslinieciem, un fotogrāfijām aizsūtītas izstādes autorei, kura par fotosveicinu bijusi joti priecīga. Izstāde Bērnu bibliotēkā būs apskatāma līdz 30. oktobrim, bet pēc tam tā ceļos uz Pārventas bibliotēku, kur to varēs apskatīt apmēram mēnesi.

Bibliotēkas viesi

28. septembrī plkst. 10 Bērnu bibliotēkā vienosies ornitologs Viesturs Kerus. Viņa stāstījumā par izstādē apskatāmajiem putniem, to īpatnībām un ieradumiem varēs klausīties ne tikai uzaicinātie skolēni, bet arī citi interesenti. Ornitologa Kerus vienosās bibliotēkā iespējama, pateicīgā Valsts kultūrapītāla fonda atbalstītajam projektam *Lasišanas laboratorija*, un šogad tiek realizēts Šī projekta trešais posms. Šorūden Bērnu bibliotēkā vienosies arī dzējniekus un literatūrinātnieku. Kārlis Vērdiņš, rakstniece Laura Dreize, kā arī bērnu grāmatu autore Lutze Pasterē. Turklat dzejnieku Vērdiju bibliotēkā varēs satikti pavasīm drīz – 26. septembrī. Uz šo tikšanos uzaicināti Ventspils Valsts 1. ģimnāzijas devīto klašu skolēni, kuriem tiksānas laikā gūtie iespādi noderēs eksāmenos, bet protams, tiksānos ar dzējnieku apmeklēt var arī citi interesenti.

Oktobrī, rudens brīvlaikā, bibliotēkā vienosies arī Ventspils kanisterapijas komandas sunīši. Kanisterapijas nodarbības Bērnu bibliotēkā notiek kopš 2018. gada, un tajās kopīgi tiek apgūti burti, skaitli, iepazītas krāsas, Latvija un ciets valstis. Pasākumi notikuši gan mazākiem bēniem, sākot no 3 gadu vecuma, gan sākumskolēniem.

Savukārt Pārventas bibliotēkā plānots, ka vienu dienu paralēli izstādei vienosies arī bēniem radošo darbinieku vadītāji pati bēru autore Agija Staka. Bibliotēkā nupāta aizsācīties Valsts kultūrapītāla fonda atbalstītā projekts *Uzzīmē, ko tu lasi*. Nesen aizvadīta tīkšanās un radošā darbinīca kopā ar bērnu grāmatu ilustratori Vivianu Mariu Stanislavsku. Vēlāk vienosies arī mākslinieciec un ilustratore Lele Brake-Klavēri un ilustratore Gundega Muzikante.

Radošās darbnīcas

Līdzīgi kā citās publiskās vietās, arī bibliotēkā pandēmijas laikā bija jāievēro stingri noteikumi. Vasarā bērni nākuši joti čakli. Pavasarī atsākušās arī radošās darbnīcas, kuras

vasarā vairāk apmeklēja pirmsskolas vecuma bērni ar vecākiem, bet tās droši var apmeklēt arī skolēni, aicina Markule. «Saprotam, ka skolēniem ir pulciņi un citas pēcskolas aktivitātes, tāpēc mēs pielāgojamies un pašlaik cenušāmies saprast, kura būtu tā ideāla diena un laiks, kad viņiem būtu visērtāk.» Pirms pandēmijas darbnīcas notika katru nedēļu, tagad – katru otro trešdienu. Radošajām darbnīcām ik reizi tiek izvēlēti kāds ar konkrētu literāru darbu saistīts temats, piemēram, vienā no pēdējam tas bija Edēlfagais kāpurīns no Erika Karla grāmatīgas ar tādu pašu nosaukumu. Darbnīcas bibliotekārs kopā ar bēniem izlasa grāmatu, un tad katrai pēc parauga veido savu tematisko darbiņu. Darbiņu veidošanā tiek izmantotas dažādas tehnikas un dažādi materiāli.

Pūciņu skola

Septembrī bibliotēkā atsākusies arī Pūciņu skola. Tās ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības projekts *Grāmatu starts* lasīšanas veicināšanai un veidojis kā bērnu pirmā iepazīšanās ar bibliotēku. Projekta talismans ir pūciņi, tādēj arī izvēlēta šāds nosaukums. Pūciņu skola notiek jau sepiņto gadu, un tā ir guvusi lielu popularitāti. Vieni skaiti ir ierobežots, un šobrīd nodarbiņbām Bērnu bibliotēkā ir pieteikušies 15 bērni, tieši tikpat, cik skolīņi vietu. «Pašlaik papildu dalībnieku neuzņemam, strādājam pēc mazliet stingrākiem noteikumiem. Izstrādājām arī nolikumu, lai vecākiem būtu skaids, kā tas viss darbojas. Neuzņemam audzēkņus arī attārtoti. Ja pēc pirmajām nodarbiņbām kāda vieta atbrīvojas, tad to noteikti piedāvāsim kādam bērnam,» skaidro bibliotēkas vadītāja. «Ar šo grupu strādāsim līdz pat janvarim, skolīnus noslēgumam.» Pūciņu skolīnai bērni iepazīstas ar bibliotēku, tās telpām un grāmatām, lai bērni bibliotēkā justos ētri un droši, lai viņi zina, ka ir gaidīti. Tiem, kas vēlas, bibliotēkā izgatavoti arī lasītāja kartes. Skolīnai ir grāmatiņi arī lasītāja kartes. Visi Pūciņu skolas lasītāji pēc tam tiešām nāk pie mums un lasa,» stāsta Markule.

Valsts kultūrapītāla fonda atbalstītā projekta *Uzzīmē, ko tu lasi* pirmo tikšanos ar ilustratori Vivianu Mariu Stanislavsku un radošo darbinīcu apmeklēja Pārventas pamatskolas 2. un 3. klases skolēni.

no *Pasaku rīti*. Lielāko popularitāti pasaku rīti guva Margaritas Stārastes mēnesi, šā gada sākumā, kad iknedēļas pasacīnai klausītāji pieslēdzās no visdažādākajām Latvijas vietām, stāsta Bērnu bibliotēkas vadītāja. «Lūžīdām uzrakstīt čāpiņu, cik tad isti ir dalībnieku, jo dzirdējām un citreiz, kad dalībnieki iestēdza kameri, arī redzējām, ka fonā āšo daudz bērnu. Lielākai skaiti, ko vienā reizē sakāvējām, bija 284 lasītāji.»

Vēl pirms pandēmijas Bērnu bibliotēkas darbinieki bieži rīta stundās vienosies pirmsskolas izglītības iestādēs ar projektu *Pasaku dasas uz bērnudārzus*. Reizi mēnesi Sīpolīns un bibliotekārs devās uz bērnudārzu, iepazīstināja bērurus ar līdzīgiem panemtājiem grāmatīnām, palāsīja priekšā un grāmatīnas atstāja grupīnai ikdienu lasīšanai. Pēc mēneša tām devās pakalj un atveda vietā jaunas. «Tagad uz bērnudārzem iegatava doties ir mūsu Pepīja. Ja bērnudārzi jūtas droši un ir gatavi mūs uzņemt, lai zvana un dod zīpu. Mēs labprāt atkal saliktu grāmatu kasti un aizietu pēc bēriem ciemos,» aicina Markule.

Pasākumi un aktivitātes

«Gaidīm arī cienītās pie mums,» mudina Bērnu bibliotēkas vadītāja, «esam gatavi uzņemt, stāstīt, rādīt. Mums ir izveidota erudīcijas spēle – *Latvijas spēle* –, kas pielāgojama dažādiem vecuma pamatskolas skolēniem. Bēriem patīk pārbaudīt savas zināšanas, un var arī iemācīties jaunu. Kad sāk skaitīt līdzi punktus, viņos pamostas īsti sacensības gars. Varām uzlīkt kādu multenīti, kādu ārpusķārtas darbnīcu uzorganizēt. Savu darbu mēs mīlam, un bēriem un jaunieši šeit vienmēr ir gaidīti!» Šogad Dzējas dienās radies pasākums *Dadžu nokerts dzēzelotis* – izveidota pasākuma pamatprogramma, kuru, nedaudz pielāgojot katrai grupīnai individuāli, var attārtot atkal un atkal. Jau nākamnedēļ bibliotēka piedalīsies *Europe Direct* projekta *Zinātnieku naktis 2022*, kurā uzaicināti piedalīties dažādi lektori un tiks rīkotas dažādas izziņas aktivitātes.

Bibliotēkā pieejamas arī Bērnu Zūrijas grāmatas. Tās vasarā skolotāji bēniem bija ieteikuši čakli lasīt un ierašķījuši ieteicāmas literatūras sakārstos, tādēj tieši pēc šīm grāmatām

bija izveidojušās joti garas rindas. Bibliotēkas darbinieki aicina skolotājus nebaudīties up izvēlēties arī citas grāmatas, viņi pauž gatavību vienmēr izmantot izdevību un pastāstīt, kādas vēl grāmatas bibliotēkas fonda ir pieejamas, gatavi sadarbīties. Kā stāsta Bērnu bibliotēkas vadītāja, nereti gādās, kā bēri atnākot saprot, ka jāpāgauda rīndā, atrod un panem papildus palāst vēl kādu citu grāmatu, ne tikai to, ko ieteicis skolotājs.

Pārventas bibliotēkā skolas vecuma bēri aicināti piedalīties arī pasākumi ciklā pirmsskolas un sākumskolas vecuma bēriem *Lasi un radi, kārū* no lasītājiem stāstiem, dzējumiem un grāmatām lasītāji var iedvesmoties radošiem darbiniekiem, līmējot, zīmējot un rotālajoties. Šobrīd bibliotekāri gatavi pielāgoties un meklē, kurā laikā skolēniem ir visērtāk bibliotēku apmeklēt un darboties. Oktobra beigās plānots arī krāsns Halovīna pasākums, uz kura bēri un jaunieši varēs nākt tērpīusies ūdens svētkiem raksturīgajās maskās un tēros, lai piedāvātos dažādi izklaidējošas un izziņošas aktivitātēs. «Iepriekš mēs organizējam literārās viktorīnas *Detektīvi un Horījs Poters*, kurās kopumā piedalījās vairāk nekā 100 cilvēku. Redzot lielo interesi par viktorīnām, esam nolemuši turpināt tās organizēt. Šorūden sāksim bēriem un jauniešiem paredzētas sporta viktorīnas. Plānojam aicināt arī sportistus un trenerus iesaistīties,» stāsta Pārventas bibliotēkas vadītāja Solvita Štekerhofo.

Pārventas bibliotēkā drīzumā iecērēts izveidot grāmatu klubu cilvē-

kiem, kuri labprāt izvēlas lasīt grāmatas angļu valodā. Šādi iecērēts ne tikai rāsīt lasītājos interesē par bibliotēkas grāmatu krājumu angļu valodā, bet arī uzzināt lasītāju intereses, lai krājumi var attiecīgi pildīnāt. Tikšanās reizēs arī sarunas par izlaisto norītēs tieši angļu valodā. Grāmatu klubs varētu īpaši interēt jauniešus, kuri varēs atrast domubiedrus, papildināt vārdu krājumu un nostiprināt jau esošās valodas zināšanas. Iceres autore un arī realizētāja ir vecākā bibliotekāre Anete Jasmane, kura stāsta, ka šīs idejas aizmetni rodami viņas personīgajā pieredzē: «Zinām, ka daudzi jaunieši iemācīs labi runāt angļiski jaot joti agrā vecumā, bet, ja apkārt nav citu vienādžu, ar kuriem angļiski parūpāties, var kļūt mazliet vientulīgi.» Mazākus un lielākus lasītājus gaida arī art citās bibliotēkas filiālēs, piemēram, Mūzikas bibliotēkā šobrīd īpaši pirms-skolas vecuma bēriem no 3 līdz 6 gadiem izveidota muzikālā nodarbiiba, kurā padarboties. Bibliotēka par gaidāmājiem pasākumiem informē savā mājaslapā. Pašlaik tur atrodama arī aptaujas anketā, kuru visi tiek mīti aicināti aizpildīt, lai bibliotēkas darbinieki zinātu, kas apmeklētājiem bibliotēka patīk, bet ko – gluži otrādi – vajadzētu mainīt un uzlabot. ■

VENTSPILS BIBLIOTEKA

Foto: Konstantīns Āboltens

Agijas Stakas putnu zīmējumu izstāde ir arī izziņoša: blakus darbiem ir grāmatu saraksts, kur var iepazīties, kādi putni izstādēs darbos attēloti, un katrs var arī pārbaudit, vai tos pareizi atminējis.

Avots: Ventas Balss

Datums: 23-09-2022

Viesosies Kārlis Vērdiņš

Pirmdien Bērnu bibliotēka aicina uz tikšanos ar dzejnieku un literatūrzinātnieku Kārli Vērdiņu, uzsākot projektu *Lasīšanas laboratorija*. Kārlis Vērdiņš dzeju publicē kopš 1997. gada. Atdzejo un tulko no angļu, krievu, čehu valodas. Sastādījis un rediģējis vairākus dzejas krājumus, pētījumus. Vērdiņš ir piecu pieaugušo krājumu un trīs bērnu dzejas krājumu – *Burtiņu zupa*, *Tētis* un *Dilles tante* – autors. Viņa darbi ir plaši atdzījoti un publicēti ārpus Latvijas robežām. Vai rākkārt saņemis gandrīz visas nozīmīgākās literārās godalgas Latvijā, tostarp – ir trīskārtējs Latvijas Literatūras gada balvas saņēmējs. Šobrīd Vērdiņš studē salīdzināmās literatūrzinātnes doktora studiju programmā Sentluisas universitātē ASV. Strādā Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtā.

Avots: Ventas Balss

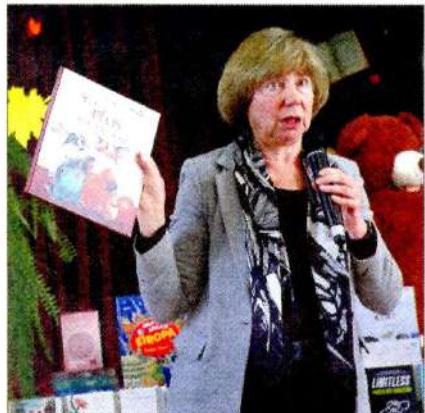
Datums: 23-09-2022

"Grāmatu svētki" Rugājos un Lazdukalnā

23.septembrī Balvu Centrālā bibliotēka "Grāmatu svētkus" rīkoja Rugāju un Lazdukalna pagastos. Pie saviem lasītājiem ciemos ierādās rakstniece Linda Nemiera, bērnu dzejniece un rakstniece Evija Gulbe, rakstnieki Maija Pohodneva un Modris Pelsis, rakstnieks Guntis Tālers, ilustratore Agija Staka.

Apgāda "Zvaigzne ABC" vadītāja Vija Kilbloka pastāstīja, ka "Grāmatu svētku" organizēšanu Balvu Centrālā bibliotēka uzsāka 2011. gadā. "Mums jau bija plānoti desmitie "Grāmatu svētki" Balvos, bet kovida laiks šo nodomu nejāvā realizēt, tāpēc tiekamies tagad Rugājos un Lazdukalnā. Tā Latvijā ir sena tradīcija, bet Balvi ir īpaši, šo šeit bibliotēkas tur lielu rūpi par latviešu autoriem. Viņi pie jums brauc ar lielu prieku, kā bibliotēkas direktore Ruta Cibule teica, – kā uz Dziesmu svētkiem. Balvu Centrālā bibliotēka ieguldīja lielu darbu latviešu autoru grāmatu popularizēšanā. Šodien redzējām, kā Rugāju vidusskolas skolēni biji gatavojušies, lasījuši grāmatas, pat iestudejuši uzvedumu," prieku pauza Vija Kilbloka. Viņa atklāja arī uztraukumu par "Zvaigzne ABC" veikalos Balvos, kas sōbrič apmeklētājiem nav pieejams, jo pārvietosies uz telpām pirmsajā stāvā. "Tā kā mēs esam gan izdevēji, gan tirgotāji, pirms telpu maijas devām lasītājiem atlaides grāmatu iegādei," pibilda Vija Kilbloka. Viņa atklāja arī to, kā veidojas grāmatu *tops* – vispirms tie ir pasaules bestselli, kuru izdošanu lasītāji gaida, bet jau vairākus gadus Latvijā arī vairāk lasītāko skaitā iekļūst arī latviešu autori. Jo autors ir pazistamāks, komunikablaiks, draudzīgāks, jo vairāk lasītāju pieprasīts.

"Grāmatu svētkos" jauka tradīcija ir katram autoram iedot savu krustmāti, kura parāpējas par cīmiņu labsaītū. Rakstnieciei Evijai Gulbei klāt bija Rugāju vidusskolas pirmsskolas grupas skolotāja Sanita Anckina, Iluta Učēlniece iejutās krustmātes lomā grāmatu autorei Lindai Nemieri, Maija Pohodnevi un Modris Pelsisi bija kopā ar skolotāju Eviju Konivali, Rugāju bibliotekas vadītāja Evita Garbacka bija krustmāte rakstniekam Guntim Tāleram, bet Lazdukalna bibliotēkas vadītāja Līgita Kalnēja – Agijai Stakai. Pēc svētku svinīgās atklāšanas visi pulcējas uz tīšanos ar saviem lasītājiem. "Biju pārsteigta, cik rūpīgi un kvalitatīvi svētkiem bija gatavojušies Rugāju vidusskolas skolotāji un skolēni," noslēgumā atzīma Ruta Cibule.

Uzrunā lasītājus. Apgāda "Zvaigzne ABC" ipašniece un vadītāja Vija Kilbloka pastāstīja, ko nozīmē darbs izdevniecībā, cik daudz laika un darba prasa grāmatas izdošana. Viņa dalījās iespējais par autoriem un sadarbiu ar viņiem. "Katram ir cita doma, ko dara grāmatu izdevējs. Pie mums izdevniecībā bez autoriem strādā 300 cilvēku, bet kopā ar autoriem – apmēram tūkstoš cilvēku. Es redzu, cik daudz grāmatu salīdzīgi jūsu skolas izstādē – tās ir gan pieaugušo, gan bērnu grāmatas," teica izdevēja.

Kas jāzina kriminālrōmānu autoriem? Maija Pohodneva un Modris Pelsis pastāstīja, kā rodas idejas grāmatas sižetiem, kā notiek pats rakstīšanas process.

"Kā jūs domājat, kas jāzina, lai uzrakstītu kriminālrōmānu?" jautāja autori. Lielis bija klausītāju pārsteigums, kad viņi uzzināja, ka jāzina ļoti daudz – medicīnas grāmatas, matemātika, grāmatas par indēm, ieročiem, likumi krājumi, pat cilvēka anatomija. "Mums jāspēj orientēties juridiskajos terminos, lai viss būtu patiesi," paskaidroja Maija Pohodneva.

Kam patik lasīt grāmatas? Šo un citas jautājumus uzdeva Balvu novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, atbildē sanemot paceltu skolēnu roku mežu. "Tie, kas lasa grāmatas, valdis pār tiem, kuri skatās televīzoru," uzsvēra S.Maksimovs, sakot paldies gan svētku organizatoriem, gan skolēniem par drosmi uzstāties, gan grāmatu autoriem, arī Rugāju vidusskolas direktorei Ivetai Arekveišai un kolektīvam par gatavošanos svētkiem un ciemiņu uzņemšanu.

Uz skatuves – Rugāju vidusskolas skolēni. Skolotāja Evija Konivale ar teātra pulciņa dalībniekiem bija sagatavojusi lasījumus no Evijas Gulbes grāmatas "Dzezelēni". Droši un parliecinoši dzēzoliti "Pazudusi zeķite" noskaitīja piektklasnieks Jānis Pērkons (attēlā). Savukārt 7. klases skolēni runāja dzēzū par kaķu un peļu tēmām no Lindas Nemieras, Maijas Pohodnevas, Evijas Gulbes grāmatām.

Skolēni par grāmatām zina daudz. Uz visiem uzdotajiem jautājumiem skolēni zināja atbildes, to apliecinot ar paceltām rokām. Klausoties grāmatu autori, viņi saņēma apstiprinājumu tam, cik svarīgi tehnoloģiju laikmetā lasīt grāmatas.

Iepazīstīna ar grāmatu autoriem. Balvu Centrālā bibliotēkas direktore Ruta Cibule pirmajai piezīmju ievāca S.Maksimovs, kura sajūsmā iesaukusi, ka braukt uz Balviem ir kā braukt uz Dziesmu svētkiem. "Par šiem vārdiem Evija un visi klātesošie pelnījuši aplausus," gandarījumu neslēpa Ruta, klātesošos iepazīstinot ar grāmatu autoriem un viņu krustmātēm.

Atklāj "Grāmatu svētkus". "Kas visu izteic bez mēles? Man saka: tā grāmata," ar šiem Raīna vārdiem skolotāja Evija Konivale atklāja pasākumu, piebilstot, ka skolēni, gatavojoties šiem svētkiem, lasīja daudz vairāk gan stāstus, gan romānus un noveles, gan protams, arī dzēzolus.

Orientēšanās sacensības – sportisks "Grāmatu svētku" papildinājums. Aigars Andersons ar Rugāju vidusskolas skolēniem gatavoja pirmsajām startiem, jo trasēs tuvējā apkātnē jau bija darba kārtība.

Z.Loginas teksts un foto

Avots: Vaduguns

Datums: 27-09-2022

Aicina apskatīt "Latvijas ainavu dārgumus"

Līdz 10.oktobrim Kubulu kultūras namā skatāma ceļojošā izstāde "Latvijas ainavu dārgumi".

Kubulu kultūras nama vadītāja Laura Zujāne informē, ka šis ir ceļojošās izstādes pēdējais pieturas punkts. Izstāde velītā Latvijas valsts simtgadei, un tās veidotāji ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku. "Lauki, ciemi un pilsētas – tur apslēpti Latvijas ainavu dārgumi. Šo ainavu dārgumi aptur ikdienas steigu un izraisa vēlmī pakavēties pie tām ilgāk – tas ir ērti izdarīms, apskatot krāšņas fotogrāfijas, kas izvietotas izstādē.

Izstāde stāsta par 50 Latvijas ainavu dārgumiem, kas atlasīti ar sabiedrības atbalstu. Ikvienam Latvijas iedzīvotājam 2017.gadā bija iespēja pieteikt savu ainavu dārgumu un dalīties ar vēsturiskiem fotoattāliem no privātās kolekcijas. Tika saņemti 928 pieteikumi. Ainavu ekspertu padome turpmākai vērtēšanai izvirzīja 243 ainavas. Par izvirzītajiem darbiem vareja balsot ikviens Latvijas iedzīvotājs

Foto - Z. Logina

Izstāde ir brīnišķīga! Tā uzskata apmeklētāja Svetlana Villere, kura to aplūkot bija ieradusies kopā ar dēliņu Dominiku. Viņa izstādē atrada vietas, kur jau būts, bet, iespaidojoties no redzētā, atzina, ka jāplāno jauni ceļojumi.

vietnē www.ainavudargumi.lv, kopumā tika saņemtas 45 382 balsis. Nemot vērā balsošanas rezultātus un ainavu ekspertu viedokli, ainavu ekspertu padome atlasiņa 50 ainavas kā Latvijas ainavu dārgumus," stāsta izstādes veidotāji.

Katrū Latvijas reģionu – Kurzemē,

Latgali, Rīgas reģionu, Vidzemi un Zemgali – izstādē raksturo 10 ainavu dārgumi. Latgali skaistai raksturo Daugavas loki, kas ir viena no retajām vietām, kur Daugavai saglabāts dabiskais tecējums. "Atnāciet apskatīt, ikviens ir mīji gaidīts!" saka Laura Zujāne.

Sagatavoja Z. Logina

Bibliotēkā skatāmi gleznoti bērnu portreti

19.septembrī Balvu Centrālajā bibliotēkā atklāja Ēsteres Zemītes personālizstādi "Pazudušie bērni" jeb Kapseļu ielas aprūpes centra bērnu portreti.

Gleznotāja Ēstere Zemīte pēdējos četrus gadus strādā Rīgā, bērnu aprūpes centrā, kas atrodas Kapseļu ielā. Viņai notikušas 20 personālizstādes, un ar savām gleznām viņa piedalījusies vairāk nekā 40 grupu izstādēs Latvijā un ārzemēs. Ēstere stāsta: "Esmu gleznotāja un sociālā darbiniece un parasti savu stāstu iesāku ar tekstu, ka "šeit dzīvo 26 bērni, no kuriem 22 ir palikuši bez vecāku gādības. Visi bērni ir ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem jeb invaliditati. Bērni ir vecumā no 8 līdz 18 gadiem". Tomēr katru reizi konstatēju, ka šajā tekstā patiesībā gandrīz nekas nav pateikts par to, kas patiesībā ir bērni, kuri ilgstoši vairāku gadu garumā uzturas šajā institūcijā. Katram bērns, kas šeit dzīvo, ir personība. Katram ir savs īpašais stāsts. Katram ir savs neatkarīgumā, vienīgā dzīve."

Sociālās aprūpes institūcija kopumā ir noslēgta vide – ar šiem bērniem ikdienā tiekas tikai aprūpetāji un citi darbinieki. Lielākoties bērni ar invaliditati ir nošķirti no citiem bērniem. Māksliniece, gleznojot šo bērnu portretus, parāda katra bērna skaistumu, unikalitati un mirdzumu. Tas ir viņas veids, kā pateikt, ka bērns ar invaliditati ir tāds pats bērns kā visi pārējie, tikai viņam nepieciešams lielāks atbalsts.

RĒZEKNĒ IR GRĀMATU PAKOMĀTS!

No pirmdienas, 19. septembra, Rēzeknes Centrālā bibliotēka (RCB) lasītājiem piedāvā jaunu pakalpojumu – bezkontakta grāmatu un citu izdevumu izsniegšanu un nodošanu grāmatu pakomātā. Tas domāts tam, lai ikviens bibliotēkas lasītājs varētu gan saņemt, gan nodot grāmatas jebkurā sev vēlamā laikā.

Kā radās doma par grāmatu pakomatu? RCB direktore Ruta Suseja pastāstija: "Pandēmijas laikā bibliotekas bija slēgtas un mēs nedrīkstējām izsniegt grāmatas, bet lasītāji vēlējās lasit. Tad, mikstinoties epidemioloģiskās drošības noteikumiem, tika pieļauts, ka grāmatas lietotājiem drīkst izsniegt bezkontakta veidā. Un tad jau katra bibliotēka pielāgojās, kā nu kura varēja. Bijā pat tādi gadījumi, kad bibliotekāres nolika grāmatas uz soliņa pie bibliotekas un tad pa logu skatījās, lai lasītājs tās papēm. Mūsu gadījumā bija tā, ka

mēs grāmatas nolikām kāpņu telpā uz palodzes un arī skatījāmies, lai lasītāji tās pamēm.

Tad Latvijā bibliotekas sāka iegādāties grāmatu pakomātus. Šī pieredze tika aizgūta no Lietuvas. Pirmais grāmatu pakomāts Latvijā tika uzstādīts Bauskas Centrālajā bibliotēkā 2021. gada aprīļa sākumā. Un šobrīd Latvijā jau ir vairāk nekā 20 pakomāti. Pie mums ir kāds 24. vai 25. pakomāts uzstādīts.

Tāpēc jāsaka liels paldies Rēzeknes valstspilsētas pašvaldi-

bai un aģentūras "Rēzeknes Kultūras un tūrisma centrs" direktorei Kristīnei Kokorevičai, kas atbalstīja ideju par grāmatu pakomāta iegādi, un šim nolūkam tika piešķirts trīs ar pusi tūkstoši eiro liels finansējums! Paldies uzņēmumam "Sigfox Latvija" un tā pilnvarotajam Didzim Tupureinam par pakomāta piegādi un uzstādišanu!"

Kā tad pakomāts darbojas?

Lai saņemtu grāmatu vai žurnālu, jāpiezvana uz bibliotēku **pātāruni 64622061** vai jāuzraksta e-pastā: rezcb@rezeknesbiblioteka.lv, ka vēlas izņemt konkrētu grāmatu. E-pasta vēstulē noteiktī ir jānorāda tāruņa numurs. Bibliotekārs pasūtīto grāmatu ievieatos pakomātā, bet uz lasītāja tāruņi atnāks kods. Trīs dienu laikā šīs grāmatas ir jāizņem.

Grāmatas pakomātā var arī nodot.

Bibliotekas darbinieces uzsvēra, ka īpaši tiek gaidītas tās grāmatas, kuras lasītāji sev zināmu iemeslu dēļ nesteidzas nodoši vai aizmirusi tās nodot.

Vēl jāpiebilst, ka grāmatu pakomāts ir aizsargāts, ir videoonorēšanas kamera.

Bet lasītājiem tā tiešam ir liepliska dāvana!

Aija MIKELE-STRUŠELE
Eduarda UTĀNA foto

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 23-09-2022

Ādažu bibliotekāres dodas pieredzes apmaiņā

Lai gūtu jaunas idejas, iepazītos ar kolēgiem, kā arī dalitos pieredzē 24.augustā Ādažu bibliotekās darbinieces kopā ar Pierīgas novada kolēģēm viesojās Jūrmalas pilsētas bibliotēkās. Vispirms apmeklējām Slokas bibliotēku, kura ir vecākā bibliotēka Jūrmalā. Tās aizsākumi meklējami jau 1885.gadā. Godinot māk-

slinieku, bērnu dzejnieku un novadnieku Albertu Kronenbergu, bibliotēkai 2007. gadā piešķirts viņa vārds. Ekas otrajā

stāvā pēc autora darbu motīviem izveidota interaktīva izstāde. Savukārt Ķemeru bibliotēka (dibināta 1894.gadā) senāk atradusies dažādās ēkās, bet tagad bibliotēka izvietota divos stāvos, vienā ēkā ar doktorātu un aptieku. Jūrmalas Centrālajai bibliotēkai ir visjauņākās telpas (kopš 2018.g.) Tās sistēmā ietilpst sešas filiāles. Ēka ir divos stāvos ar plašu lasītāju apkalpošanas zonu, grāmatu krātuvi, periodikas lasītavu, kluso lasītavu, bērnu nodaļu ar pasaku istabu. Bibliotēkā ir uzstādīta grāmatu nodošanas iekārta, savukārt krājuma aizsardzībai uzstādīti elektroniskie vārti. Bibliotēkā pieejama moderna pašapkalošanās ickārta, ar kuras palīdzību lasītāji paši var saņemt un nodot grāmatas.

Apmeklējot Jūrmalas bibliotēkas, iegu-

vām priekšstatu par pakalpojumu klāstu, jaunas idejas par pasākumiem, telpu izmantošanas iespējām un bibliotekās darbinieku darbu, rosinot iedzīvotājos interesī par grāmatām un lasīšanu. Pie redzes apmaiņas braucienā noslēgumā varējām baudīt arī ekskursiju pa Jūrmalu gides pavadībā un iepazīties ar pilsētas unikālo arhitektūru, skulptūrām un viedes objektiem.

Mirdza Dzirniece

Avots: Ādažu Vēstis

Datums: Septembris, 2022